

Nepozabno srečanje na Otočcu

Bil je lep in ostal bo nepozaben dan: 4. julij 1963.

Srečanje rojakov in njihovih svojcev na pikniku ob zeleni Krki, ob veselih zvokih straške godbe na pihala in fantov Borisa Franka iz Ljubljane. Otočec, čudovito sončno jutro, vesela srečanja, topli stiski rok in veliko dragih pozdravov znancev, prijateljev in tovarišev, ki so se ta dan zbrali v prijetni senci tik Krke. Piknik rojakov, ki so letos na obisku v starih krajih, bo ostal zares nepozaben praznik.

K temu je prispevalo svoj delež že vreme, pa dobra volja vseh, ki so prišli ta dan na Otočec na povabilo Izseljenske matice Slovenije, in odlična postrežba, ki jo je rojakom in domačim gostom nudil kolektiv hotela Grad Otočec. Vse je bilo odlično, prvovrstno, ničesar ni manjkalo, predvsem pa smo bili vsi polni prijetne zavesti, da med nami in rojaki ni bilo ta dan prav nobenih razlik. »Zares sem kakor doma, kot da ni vmes tehle 40 let, odkar sem na tujem...« je pripovedoval osiveli možakar sorodnikom, ki so sedeli ob kozarcih hladnega piva in čakali na program.

»Vsak obisk mi podaljša življenje vsaj za leto dni.« je povedal med drugim Jože Martinčič, naš dobri znanec iz severne Francije, ki se je to jutro pridružil

rojakom iz Amerike. »Včeraj zvečer so nam zapeli pevci novomeške Svobode v Šmarjeških Toplicah. Kako so peli, kakšne pesmi so to! Veste, niso bili samo pevci, tudi kot ljudje so dali vse iz sebe. Bili smo ginjeni in toplo nam je bilo pri srcu...« je pripovedoval Jože Martinčič rojaku Ludviku Medvešku, ko sta se spet srečala in si toplo stisnili roke. Njun razgovor je prekinila godba na pihala, takoj nato pa je z okrašenega odra pozdravil zbrane rojake predsednik novomeške občinske skupščine Sergej Thorževskij. Toplo jim je čestital za ameriški narodni praznik in jih prisrčno pozdravil v rojstni domovini. Omenil je pomen dneva borcev in zmage naše ljudske revolucije za jugoslovanske narode, takoj nato pa je jedrnato opisal napredek Dolenjske, ki je šele po zmagoslavni vojni lahko začela razvijati svoje gospodarstvo, kulturo, zdravstvo, promet in vse druge veje gospodarstva. Številni dokazi prepričljivo govorijo o silnem napredku rojstne deželice, s čimer se številni rojaki seznanjajo iz leta v leto in sami spoznavajo, kako velike razlike je njihov rojstni kraj doživel v desetletjih, odkar so ga zapustili.

Predstavnica Slovenske izseljenske matice Zima Vrščaj je nato nanizala pred rojake vrsto spominov na njihovo mladost, trdo življenje in neločljivo ljubezen do rojstne domovine. Prisrčno se jim je zahvalila za veliko in učinkovito moralno kot materialno pomoč, ki so jo nudili stari domovini med osvobodilno vojno, pri čemer je znova pohvalila njihovo visoko narodno zavest, ki je pravi vzrok resnične vdanosti slovenski domovini.

Rojaki so toplo pozdravili govornico, za njo pa svojega dobrega znanca Milana Medveška, upravnika Prosvete iz Chicaga, ki je nato pozdravil zbor rojakov in gostov ter vsem čestital za oba praznika. »Kot otrok sem se igral okoli Krke in prišel tudi do tega mostu, ki vodi na otok h gradu, vendar čez most nisem prišel nikoli. Takrat je vladal tu drugačen red; tu, kjer smo zdaj, je bilo vse graščakovo...« je med drugim dejal Milan

Medvešek in znova toplo pozdravil rojake doma in v Ameriki. Omenil je, kako lep napredek so vsi opazili tudi ob tem svojem najnovjšem obisku v stari domovini. To je bilo mogoče doseči zato, ker imajo jugoslovanski narodi tako zmožnega voditelja, kot je priljubljeni tovariš Tito. Govornik je primerjal našega predsednika republike s slavnim predsednikom ZDA Georgesom Washingtonom in z drugimi velikimi možmi v zgodovini. Govor Milana Medveška so vsi pozdravili z navdušenim ploskanjem.

»Vaša borba za socializem je tudi naša borba! Čestitamo za dan borca, ki je tudi naš veliki praznik. Nekoč smo šli od doma, ker nam je tu manjkalo vsega; tudi dela ni bilo za naše ljudi, zdaj pa se moramo zahvaliti novi Jugoslaviji, ki nas sprejema na tako slovesen način in vsa prenovljena, zahvaljujemo se naši Matici, ki ima velike zasluge za nas izseljence. Sprejeli ste nas kot brate...« je nato povedal z govorniškega odra rojak Jože Martinčič iz Lensa.

Oglasila se je pesem fantov iz Sentjerneja, ki so jih rojaki toplo pozdravili. Napovedovalec Ernest Petrin je nato večkrat prekinil spored in dal besedo rojakom, ki so želeli pozdraviti udeležence piknika. Tako je med drugim tudi Jože Štrajcar iz Brezine pri Bežicah pozdravil zbrane rojake, Zima Vrščaj je pozdravom ameriškim Slovincem pridružila še pozdrav Kanadčanom, rojak Popovič je pozdravil piknik v imenu Zapadnoslovanske zveze iz Colorada. Spregovoril je tudi »stric Matic« iz Prosvete, znani šaljivec Frank Cesen, ki se je spomnil vseh izseljencev in njihovih slovenskih organizacij v ZDA, omenil nabiralne akcije, OF in naš boj za svobodo ter izrazil prepričanje, da je napredek nove Jugoslavije naravnost ogromen. Vmes so rojaki toplo poz-

Pol milijona litijski občini

Občinska skupščina v Trebnjem je odobrila litijski občini denarno pomoč v višini 500.000 dinarjev. V litijski občini bodo ta sredstva porabili za obnovo krajev, prizadetih ob zadnjih potresih.

Ob Krki so se srečali zadnji četrtak: naš dobri znanec, upokojenec rudar Jože Martinčič iz Lensa v sev. Franciji, Milan Medvešek, upravnik PROSVETE iz Chicaga, njegova nečakinja in žena, ki je bila tokrat prvič na obisku v Sloveniji, na sliki (desno) pa vidimo tudi Ludvika Medveška, znanega organizatorja in prosvetnega delavca med našimi izseljenci v Clevelandu, ki že vrsto let živi v Zabji vasi pri Novem mestu. Takih srečanj rojakov smo na Otočcu videli zelo veliko, vsa pa so bila prisrčna in iskrena

dravili folklorno skupino »France Marolta« iz Ljubljane, ki je nastopila v narodnih nošah z belokranjskimi in gorenjskimi plesi, vihar navdušenega ploskanja pa je nato veljal Slovenskemu oktetu, ki je zapel več pesmi. Bogdan Pogacnik je predstavil oktet rojakom, ki ga bodo že to jesen lahko slišali v Ameriki.

Dobra volja, prijeten odih v senci, srečanje starih znancev, zanimiv pro-

gram pevcev, godbe in plesalcev — vse to se je zlivalo v čudovito ubranost in lepo razpoloženje. Glavna tajnica Slovenske ženske zveze iz Chicaga Albina Novakova je prisrčno pozdravila zbrano družbo in čestitala domačinom za ljubezniv sprejem: ginjena se je zahvaljevala za toplo gostoljubje in med drugim poudarila, da so ameriški rojaki, ko se vrnejo domov, najboljši agitatorji za nove obiske v staro domovi-

no. Pozdrav je ponovila tudi v angleščini, za njo pa je spregovorila še Mary Prislavova, ustanoviteljica Slovenske ženske zveze. Spet je zadonela lepa pesem, pa plesi in godba. Razpoloženje se je stopnjevalo in ni ga bilo človeka ta dan na Otočcu, ki bi mu bilo žal, da se je udeležil srečanja z rojaki z vseh krajev sveta.

Cez leto dni: na veselo svidenje!

Mladi o problemih proizvodnje motornih vozil

3. julija je bilo v Novem mestu posvetovanje predstavnikov mladine v jugoslovanski avtomobilski industriji. Ob navzočnosti gostov iz CK ZMS in okrajnega komiteja ZMS v Ljubljani so ugotovljali, da bi bil delež mladitve, ki v mnogih avtomobilskih podjetjih predstavljajo celo 70 odstotkov vseh zaposlenih, lahko znatno uspešnejši, zlasti kar se koristnih pobud in prizadevanj za odpravljanje hib tiče, če bi znali vodilni in starejši oceniti njihovo vlogo. Na žalost gledajo na mlade še vedno precej nezaupljivo, to pa zavira njihovo delo, zlasti še na področjih, kjer bi mladi proizvajalci lahko koristno vložili svojo energijo. Mladina se zaveda, da ob takih togostih in napakah, ki jih je ugotovila, ne more pričakovati napredka, zato je njena naloga, da se vključi v aktivno reševanje teh zadev.

Na posvetovanju so predstavniki mladih proizvajalcev podjetij »Avtomontaža« iz Ljubljane, TAM iz Maribora, TOMOS iz Kopra, FAP iz Priboja na Limu, 11. OKTOMVRI iz Skopja, FAMOS iz Sarajeva, CRVENA ZASTAVA iz Kragujevca, 21. OKTOBAR iz Rakovice in IMV iz Novega mesta našli vrsto napak in pomanjkljivosti v avtomobilskih podjetjih. Menili so, da so nekatere nastale iz objektivnih razlogov, pretežno pa so bili vzroki tudi čisto subjektivne narave.

Naredimo kratak sprehod

po podjetjih, kot so jih predstavili mladi proizvajalci!

Predstavniki sarajevskega

podjetja FAMOS je ugotovil, da je njegovo podjetje zelo obremenjeno z materialnim izpadom zaradi skartiranega materiala, in dodal, da je tako stanje zategadelj, ker primanjkuje sposobnih strokovnjakov. Predsednik mladine iz mariborske tovarne TAM je povedal, da bi morali posvetiti večjo pozornost kooperantom, kajti nepravčasna dobava materiala od kooperanta povzroči zastoj drugih zmogljivosti v podjetju, ki proizvaža finalne izdelke. Sploh se kaže, da je največja slabost naše avtomobilske industrije v površno in nepravčasno izdelanih proizvodnih planih produkcijskih pod-

(Nadaljevanje na 3. str.)

Zaključek tedna izseljencev

Grocko in Smederevo je v nedeljo obiskala skupina 250 jugoslovanskih izseljencev iz raznih krajev sveta. Gostom so v starodavni trdnjavi priredili študentje beogradskega univerzitetnega društva »Branko Krstanović« poseben program, na katerem so jim predvajali pesmi in plesje jugoslovanskih narodov. Prijeten večer je bil tudi zaključek letošnjega tedna izseljencev.

Nov spomenik v Rosalnicah pri Metliki

Združenje borcev občine Metlika bo letos slovesno proslavilo 22. julij. V Rosalnicah pri Metliki bodo odkrili spomenik padlim borcem in žrtvam vojne. V skupnem grobu počivajo poleg domačinov borci s področja slovenske Koroške in Trsta, ki so v NOB padli v bojih proti sovražnikom.

Združenje borcev v Metliki vabi vse svoje padlih, bivše borce in aktiviste, ki so delali in se borili na tem področju, kakor tudi ostale, da se proslave polnoštevno udeležijo. Proslava bo združena s kulturnim programom in tovariškim srečanjem v Rosalnicah, ki bo 22. julija ob 10. uri dopoldne.

VREME

OD 11. DO 21. JULIJA

v splošnem poslabšanje vremena; v tem času pričakujemo le 3 do 4 posamezne lepe dneve, v ostalem padavine oz. nevihte.

Dr. V. M.

Pretežni del rojakov na pikniku v četrtak opoldne na Otočcu: »Da bo za spomin na 4. julij 1963 v stari domovini!«

Naročnikom in bralcem Dolenjskega lista

Tudi letos bomo čez poletje začasno zmanjšali obseg domačega tednika — izhajal bo na 12 straneh. Razen dejstva, da moramo po našem finančnem načrtu v poletnih mesecih, ko ima Dolenjski list najmanj dohodkov, prihraniti določen znesek pri tiskarniških izdatkih, nas k takemu koraku sili tudi znana resnica, da poleti ljudje manj bero in da je predvsem na vasi zdaj za časnike in knjige prav malo časa. Zdaj prihranjeni denar in papir bomo raje koristno uporabili v jeseni in na zimo, ko vas bo Dolenjski list obiskoval spet v zajetnejšem obsegu. K varčevanju nas letos sili razen naštetega še dejstvo, da smo sami sicer skoraj stoodstotno uresničili plan dohodkov za I. polletje 1963, da pa nam n. pr. 2 občini letos kljub podpisani pogodbi nista prispevali še niti dinarja za redno izhajanje domačega glasnika SZDL. List izdajamo z denarjem, ki ga zberemo z naročnino, kolportajo, malimi in reklamnimi oglasi ter s tiskovnim sklodom, razen tega pa prispevajo določeni deli sredstev tudi lastniki in izdajatelji — občinski in okrajni odbor SZDL v obliki dotacije za kritje stroškov tiskanja pokrajinskega časnika. Ker nekateri ljudski odbori doslej niso izpolnili svojih obveznosti do uprave lista, nam s tem povzročajo samo težave, hkrati pa v isti sapi zahtevajo, da mora »biti informiranost v domačem tedniku na višku«. Javno prosimo nove občinske skupščine, da uredijo finančne in druge odnose do Dolenjskega lista, ki mora tiskarni v Ljubljani sproti in v redu plačevati delo in papir.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA LISTA

Mnoga vprašanja zajamemo s predpisi, še več jih mora zajeti socialistična zavest

Tovariš Tito je v svoji programski deklaraciji, ki jo je prebral ob izvolitvi za predsednika republike, izrazil globoko misel, ki je nikakor ne smemo prezreti. Dejal je, da številnih vprašanj iz našega vsakdanjega življenja tudi ustava ni mogla do potankosti zajeti. Sicer pa je najbolje, da povzamemo to misel dobesedno. Glasi se takole:

Se več, vseh teh vprašanj ne bodo mogli obseči niti naši zakoni in drugi predpisi, toda z njimi se je v procesu našega družbenega razvoja treba nenehno ukvarjati, v vsakdanji praksi jih mora obseči naša socialistična zavest, katero nam narekujejo interesi naše skupnosti, katero nam nalaga skrb za enotnost te skupnosti in za njeno nenehno krepitev, skrb za človeka, proizvajalca, skrb za posameznika, državljana, skrb za delovne kolektive.

S to izredno točno ugotovitvijo je razgaljena zmotna miselnost, ki jo še zmeraj tu pa tam srečujemo. Ta miselnost ima več inačic, vsem pa je skupno nerazumevanje procesa, ki se dviga pri nas z utrjevanjem in nadaljnjim razvijanjem družbenega samoupravljanja. Nosilci take miselnosti iščejo rešitev ali pa krivdo za vsako težavo v predpisih. Če se kje zatakne, zaženejo vik in krik: Predpise je treba spreminiti! Ako se jim zdi kakšna rešitev sicer zakonita, ne pa najbolj moralna, zmajejo z rameni, čes: Kaj hočemo, predpisi so tak!

Predpise je resda treba spoštovati. Če bi prepustili prizadetim presojo o tem, ali je predpis dovolj ali premalo socialističen, bi gotovo zadržali v pogoje labilne zakonitosti, od katere bi imeli vsi največjo škodo. Predpise, takšne ali drugačne, je treba izpolnjevati. Če ugotovimo, da ne ustrezajo več, ker zavirajo hitreje napredek, je treba terjati njihovo spremembo. Zakonodajca je živa stvar, odraz prav tako žive družbene stvarnosti, zato jo je treba razvijati.

Hkrati se je treba zavedati, da se z demokratizacijo našega družbenega življenja spreminja tudi narava predpisov. Kadar nameravamo kakšno zadevo urediti s predpisom, imamo še vse prepogosto v mislih predpis klasičnega tipa — prisiljevanje. Razumljivo, da so na tej stopnji družbenega razvoja še zmeraj potrebni tudi predpisi s sankcijo države. Mnogo pa je stvari, katerih reševanje bi moralo temeljiti na socialistični zavesti. V vsakdanjem življenju — v pogojih razvejanega družbenega samoupravljanja — se čedalje pogosteje srečujemo s problemi, za katerih reševanje nimamo na voljo napisanih receptov v obliki predpisov in avtoritete v obliki sankcij. V takšnih primerih moramo predpise zamenjati s socialističnimi načeli in sankcije s prepričevanjem. Oboje pa ne sme biti odstopno tudi tedaj, kadar imamo opraviti z zadevami, ki so sicer urejene s pozitivnimi predpisi, za katerimi stoji sankcija, ki pa so le skrajna možnost. Zakaj preden bomo uporabili sankcijo, si bomo prizadevali doseči izpolnitev predpisa brez prisiljevanja. Resnično učinkovito je samo tisti pravni red, ki ga večina ljudi sprejme za svojo in ki ga uresničuje na podlagi njegovih spoznanj koristi, ne pa zgolj zato, ker se boji posledic, s katerimi grozijo sankcije.

Titovih besed bi se morali spomniti tudi tisti sestavljavci občinskih statutov, ki so se lotili svoje naloge preveč pravniško in ki gledajo na statut samo skozi prizmo prava. Očitno je namreč, da občinski statut ni samo pravni dokument. Zaradi tega je treba odgnati nepotreben strah, ki nas žene, da iščemo vsako najmanjšo podrobnost, ki bi se v vsakdanjem življenju utegnila zgoditi, z namenom, da jo utesnimo v paragraf. Pri tem pa pozabljamo, da vsega ni mogoče do potankosti zajeti. Če mislimo na statut le kot na dokument, na podlagi katerega bomo urejali vsa

V Moskvi so se zaceli razgovori med zastopniki CK KP Sovjetske zveze in CK KP LR Kitajske. Sovjetsko delegacijo vodi član prezidija CK KP ZSSR Mihail Suslov, kitajsko pa Teng Hsiao Ping, eden izmed sekretarjev CK KP Kitajske. Kitajsko delegacijo je na letališču pričakala vsa sovjetska delegacija na razgovorih, ki zuač potekajo v neki vili na Leninskih gorah v popolni tajnosti. Tudi sovjetski tisk in radio zelo malo pišeta o tem neposredno, čeprav je iz posrednega pisanja razvidno, kako velika nesoglasja obstajajo med obema partijama.

Pred razgovori je bilo več incidentov, ki ponazarjajo napete odnose med obema partijama. Iz Moskve so izgnali dva kitajska diplomata in tri kitajske študente, ker so širili kitajske teze. Sovjetski tisk namreč ni pričel 25 kitajskih »točk« in kitajska stran se razburja, da to ni pošteno. Prišlo je celo do demonstracij pred kitajskim veleposlaništvom v Moskvi, ko so razbili stekleno okno na izložbi, v kateri je bilo kitajsko propagandno gradivo.

Peking je na svojevrsten način odgovoril na moskovsko »izzivjanje«. Po vrnitvi v Peking so izgnanim Kitajcem priredili veličasten sprejem in visoke odgovorne kitajske osebnosti so jih pohvalile, »da so prav ravnali«. Sovjetska reakcija je bila ostra. Sam CK KP ZSSR je objavil v »Pravdi« sporočilo, v katerem je omenjen miting v Pekingju, ki je pokazal, da kitajski tovariši še vedno menijo, da imajo pravico širiti pismo CK KP Kitajske v Sovjetski zvezi in da odo-

bravajo takšno ravnanje«. Sporočilo pravi, da je tako ravnanje vmešavanje v notranje zadeve socialističnih držav in da so bili zato omenjeni kitajski državljani izgnani iz Moskve.

Pred sovjetsko-kitajskimi razgovori je prišlo do incidentov tudi na svetovnem ženskem kongresu v Moskvi, ko se kitajske delegatke z napadi na druge predstavnice, predvsem indijske, skušale uveljaviti »pekinško« linijo. Seveda je k temu treba pristeti še propagandni dvoboj med Moskvo in Pekingom, ki je v zadnjih dneh postal čedalje silovitejši.

Od sedanjih razgovorov si opazovalci dosti ne obetajo, ker so nesoglasja pregloboka. Vprašanje je, če niso že vnaprej obojseni na neuspeh, da bi potem lahko vsaka stran dolžila

Moskovski razgovori

drugo nesodelovanje in obstrukcije. Vsekakor pa so ti razgovori samo drobna epizoda v orjaškem ideološkem spopadu, ki je za svetovni socializem usodnega pomena.

Obisk predsednika ZDA Kennedyja v Evropi je za nami. Prav tako je za nami obisk francoskega predsednika generala de Gaulle v Bonnu. Zdaj se na dolgo in na široko piše bilanca o teh dogodkih. Večina komentatorjev

se strinja, da je Kennedy s svojim obiskom predvsem podprl Zvezno republiko Nemčijo. Da bi nevtraliziral francoski nacionalizem in »evropske separatizem generala de Gaulle, je ameriški predsednik ponovno poudaril ameriško angažiranje v Evropi, »obveznosti« v Berlinu in soglasje ZDA o ponovni združitvi Nemčije. Vse to so Nemci radi slišali, hkrati pa so naglo izkoristili položaj, v katerem lahko izigravajo de Gaulle proti ZDA in obratno.

Prav to dejstvo številnim ameriškim krogom ni všeč. Ti krogi namreč poudarjajo, da je pravzaprav cel Kennedyjev obisk v Evropi pomagal Nemcem, medtem ko je obisk v Britaniji in Italiji potekel dokaj hladno. Ti krogi podpirajo Kennedyja v naporih za zблиžanje z ZSSR, hkrati pa opozarjajo, da je rezultat njegovega obiska v Zahodni Nemčiji v nasprotju s cilji najnovejše washingtonske »linije«, ker je dobila Zvezna republika Nemčija kot zaveznica ZDA prevelik pomen in težo v primerjavi z drugimi ameriškim zavezniki v Evropi. V krogih Kennedyjevih svetovalcev se že dlje časa izogibajo temu, da bi se politika demokratske vlade v Washingtonu tako močno istovetila s politikio iz dobe Eisenhower-Dulles. Prav ti krogi posmehlivo pripominjajo, da navdušen sprejem, ki ga je Kennedy doživel po zahodnonemških mestih, ne bo niti pripravil de Gaulle do tega, da bi se odpovedal svojemu evropskemu izolacionizmu, niti prepričel izjalovitev zamisli o multilateralni atomski sili, ki jo je sprejela edino bonnska vlada.

vprašanja z odloki in sankcijami, je še slabše. Na podlagi statuta bo mogoče tudi priporočati, svetovati, prepričevati. Tudi to so lahko akti, toda taki, ki nastanejo kot rezultat svobodnega dogovora — brez sile. Takih družbenih aktov bo moralo biti vsak dan več.

V praksi se še pogosto dogaja, da se organi, h katerim se obračajo stranke v določenih zadevah, ki niso zajete s predpisi, izgovarjajo: Nič se ne da napraviti: ni pravne podlage! Včasih je zadeva zelo pereča, v nebo vpljoča krivica, a rešitve ne moremo ponuditi niti svetovati, ker ni predpisa. Kaj pa socialistična zavest? In zavestne sile kot oblikovalke družbene zavesti na višji ravni? Tudi z vplivanjem na javno

mnenje, kar lahko store zavestne sile, je mogoče odpravljati nepravilnosti, ki sicer formalno niso v nasprotju s predpisom, čeprav dejansko grobo teptajo socialistična načela. Zavestno oblikovano javno mnenje je še bolj učinkovito kot sankcija prisiljevanja, čeprav ga pogosto prezremo. Na pravilno, socialistično urejevanje zadev je mogoče vplivati z znanstveno ugotovljenimi dejstvi. Kadar govorimo o prepričevanju, gotovo ne mislimo, da ga moramo splešati iz fraz. Prepričevanje mora temeljiti na znanosti, na točno ugotovljenih dejstvih, na stvarnih perspektivah. Tako prepričevanje bo marsikje lahko zamenjalo sankcijo prisiljevanja. Pri uresničevanju akcij bo še

uspešnejše, ker bo postavljalo vsako dejavnost na temelj spoznanj koristi. To pa seveda ne pomeni, da predpisi s sankcijami niso več potrebni. Se so potrebni. Hkrati pa bo iz dneva v dan več vprašanj, ki jih bo treba zaobseči s socialistično zavestjo vsakega izmed nas.

J. B.

● Tovarna sladkorja v Ormožu bo potrebovala na leto 150.000 ton sladkorne pese. Razen tega bo tovarna dajala 600 vagonov melase in saturacijskega mulja.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

● Generalni sekretar OZN U Tant je sklenil, da bodo do konca letošnjega leta zapustili Kongo vsi oddelki mednarodnih sil OZN.

● V Londonu so podpisali sporazum o ustanovitvi tako imenovane Malezijske federacije, ki bo obsegala Malajo, Singapur in tri dežele na Severnem Borneu.

● Velika večina Američanov želi — kakor je pokazala nedavna anketa — da bi bil sklenjen sporazum o prepovedi atomskih poskusov. Za sklenitev sporazuma je bilo 73 odstotkov anketiranih Američanov, 17 odstotkov jih je bilo proti, 10 odstotkov pa je bilo neodločenih.

● Alžirsko ljudstvo je 5. julija praznovalo prvo obletnico neodvisnosti. Po vsej deželi so bile slovesnosti, predsednik vlade Ben Bella pa se je v svojem govoru med drugim zahvalil tudi Jugosloviji za pomoč.

● V ZDA se nadaljujejo demonstracije črncev, ki zahtevajo enakopravnost z belim prebivalstvom. Težišče demonstracij se je zdaj premaknilo v Baltimore, čeprav tudi v drugih mestih ne pojenjujejo. Organizirajo celo črnski pohod na Washington.

● Konec leta bodo razpustili Srednjafrško federacijo Rodezije in Njasa in nastale bodo tri neodvisne afriške države — Severna Rodezija ali Zambija, Južna Rodezija in Njasa.

● Predstavnik Afriškega nacionalnega kongresa za Vzhodno Afriko Makivane je izjavil, da je Kongres doslej uporabljal mirolna sredstva v boju za pravico Afričanov v Južnoafriški republiki, da pa te metode niso rodile nobenega sadu. »Čas je, da posežemo po drugih metodah.« je poudaril.

● Šef civilnega doma predsedstva brazilske republike Darsi Ribeiro je obtožil skrajno desnico in konservativne kroge, da kujejo zaroto proti predsedniku Goulartu, ker se ta zavezuje za agrarno in druge demokratične reforme.

● Na povabilo CK KP ZSSR in sovjetske vlade je prispela na obisk v Sovjetsko zvezo madžarska partijska in vladna delegacija, ki jo vodi prvi sekretar CK Madžarske socialistične delavske partije Janos Kadar.

● Sef civilnega doma predsedstva brazilske republike Darsi Ribeiro je obtožil skrajno desnico in konservativne kroge, da kujejo zaroto proti predsedniku Goulartu, ker se ta zavezuje za agrarno in druge demokratične reforme.

● Na povabilo CK KP ZSSR in sovjetske vlade je prispela na obisk v Sovjetsko zvezo madžarska partijska in vladna delegacija, ki jo vodi prvi sekretar CK Madžarske socialistične delavske partije Janos Kadar.

● Sef civilnega doma predsedstva brazilske republike Darsi Ribeiro je obtožil skrajno desnico in konservativne kroge, da kujejo zaroto proti predsedniku Goulartu, ker se ta zavezuje za agrarno in druge demokratične reforme.

● Na povabilo CK KP ZSSR in sovjetske vlade je prispela na obisk v Sovjetsko zvezo madžarska partijska in vladna delegacija, ki jo vodi prvi sekretar CK Madžarske socialistične delavske partije Janos Kadar.

Na sejmišču promet upada

Pretekli teden je bil na novomeškem sejmišču še slabši promet kot prejšnje krat. Kupcem, ki jih ni bilo dosti je bilo na voljo 530 prašičev, odkupljenih pa je bilo le 399. Za prašiče so zahtevali od 7000 do 11.000 din.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

● Tjentište na Sutjeski: kdo ne ve za ta kraj, prepojen s krvjo najboljših? Samo iz take prsti je lahko pognal nov cvet: nova, mlada generacija, ki ramo ob rami s starejšimi tovariši, nekdanjimi bojevniki za svobodo, gradil svet sonca in veselja. V taki radosti se je zbrala mladina na Sutjeski, da bi proslavila dan borca in 20-letnico slavne, nepozabne bitke. Hkrati se je veselila otvoritve mladinskega centra, kjer se bodo vzgajali njeni kadri. Z njimi je delil srečo in radost tudi prijatelj mladih, podpredsednik republike Aleksandar Ranković, ki je povedal mladini toliko lepih, spodbudnih besed. Med drugim je tudi dejal:

»Mladí rod mora imeti pred seboj jasno perspektivo in trdno zavest, da je njegova usoda v njegovih rokah. Kdor ima jasno perspektivo in kdor ve, kaj hoče, premaguje vse probleme in težave lažje. Znati premagovati težave in boriti se za novo, bolj humano, za ljudi, to je posebna radost. To je tisto, kar navdaja človeka z močjo, da vztraja do konca. Drugače povedano, če nimamo jasne perspektive, človek tudi hitreje kloni pred težavami, postane ravnodušen, zbezan, nastanejo družbene motnje, človek izgubi vero v delovnega človeka, delavski razred in njegovo sposobnost.»

Srečen dan, kakršnega je preživela mladina na Tjentištu, je najlepša oddolžitve padim borcem. Zakaj bojevali so se zato, da bi bile prihodje generacije srečne.

● Dan borca so proslavili tudi drugod po Jugoslaviji. V Sloveniji je bilo več zborovanj. Osrednje je bilo tisto na Jelovici, kjer so odprli partizanski dom, okrevališče borcev, hkrati pa najlepši pomnik revolucije. Spomenik so odkrili tudi v Kalu nad Kanalom. Zalna slovesnost je bila nadalje v Jasenovcu, v kraju, kjer je bilo zloglasno ustaško taborišče. Marsikje so proslavo dneva borca obogatili še z otvoritvijo nove tovarne, okrevališča, ceste ali kaj podobnega.

● Praznovanje dneva vstaje srbskega ljud-

stva so izrabili tudi za otvoritev cestišča novega pančevskega mostu. Most je dolg 1050 metrov, nanj pa delovni ljudje čakajo že 18 let. Popolnoma dokončan bo 20. oktobra, ko bodo Beograščani in z njimi vred vsa Jugoslavija, ki ji je enako pri srcu glavno mesto, proslavljali 18-letnico osvoboditve jugoslovanske metropole. Most ob omogoči direktno zvezo med Srbijo in Vzhodno Evropo.

● Poleg številnih drugih, nas je prejšnji teden razveselil še en uspeh naših delovnih ljudi: splovitev 30.000-tonskega tankerja v reški ladjedelnici »3. maja«. Rojstvu velikanke, ki bo plula pod brazilsko zastavo in ki so jo krstili za »Prezident Joao Goulart«, je botrovala Jovanka Broz.

Boriti se za novo — to je posebna radost

● Tudi dan rudarjev, teh pogumnih »krtoev«, ki rižejo pod zemljo, da bi drugim svetloba razsvetlila temo, ni minil neopazno. V vseh rudarskih krajih so bile proslave in prireditve. V Trbovljah so na proslavi, ki se je je udeležil tudi Milha Marinko, podelili priznanja in nagrade najzaslužnejšim rudarjem. V Hrastniku, kjer so praznovali obenem tudi svoj občinski praznik, so imeli tudi parado društvene aktivnosti.

● Na seji predsedstva glavne zadržne zveze v Ljubljani so omenili tudi nekatere probleme, s katerimi se je treba brž spoprijeti, da bi jih hitreje rešili in tako omogočili zadrugam še večji razmah proizvodne dejavnosti. Med drugim so opozorili, da sta zakup in nakup zemlje sicer uspešno potekala, vendar pa to ni vse, ker so

potrebna tudi sredstva za organiziranje sodobne kmetijske proizvodnje. Ugotovili so tudi, da kooperacija količinsko lepo napreduje, ni pa še na dovolj visoki kakovostni ravni, ker je preveč razdrobljena in ker zvečine ostaja v okvirih nižjih oblik sodelovanja. Na seji so omenili tudi izdelavo statutov kot naloge, ki ji je treba posvetiti dovolj skrbi, da bi prek te akcije kar najboljše uredili notranje odnose, s tem pa omogočili boljše organizacijo dela in višjo produktivnost. Ugotovili so, da je v nekaterih zadrugah preveč zaposlenih, zlasti v računsko-knjigovodskih službah, ki stanejo veliko, niso pa zmeraj na tekočem s podatki, kadar so le-ti potrebni.

● Poročali smo že, da je odšel dr. Vitja Rode, dosedanji predsednik okrajnega odbora SZDL Ljubljana, na novo dolžnost. Namesto njega je bila izvoljena za predsednika Francka Sirmole, ki je doslej opravljala dolžnosti predsednice CK LMS. — Kadrovska sprememba je bila izvršena tudi na IV. skupščini zveze prijateljev mladine Slovenije, kjer so izvolili za novega predsednika Staneta Reparja. Na skupščini so poudarili, da mora biti delo z otroki v prihodnje vsebinsko še bogatejše in da je treba zagotoviti mladim urejeno, lepo življenje. Zveza prijateljev mladine bo po svojih močeh prispevala k urejenju vzgoji in varstvu, ker brez tega ni mogoče zagotoviti realnega družbenega standarda delovnih ljudi.

● Te dni smo bili priča dvema dogodkoma: s kulturnega in športnega torišča. Na Bledu, kjer je bil festival slovenskih popevk, je bila žetev še kar bogata: 21 popevk. Presenetilo je tudi veliko število izvajalcev — pevcev in pevki. V Beogradu je naš ljubljence Miro Cerar pogumno obranil naslov evropskega prvaka v orodni telovadbi.

● V nedeljo zvečer je preminil ljubljanski nadškof dr. Vovk, ki je že dalj časa bolehal za sladkorno boleznijo. Ob njegovi smrti je izrekel sožalje Ivan Maček, predsednik Skupščine SR Slovenije.

13. JULIJ — PRAZNIK ŽUŽEMBERKA

Zgodovina NOB v Suhi krajini šteje 13. julij med najpomembnejše dneve štirljetne vojne z okupatorji in njihovimi pomagači na tem področju. Krajevni praznik Žužemberka ima dvojno zgodovinsko obeležje. Suho-kranjčane in vse naše borce spominja na 13. julij 1942, ko je Zapadnodolenjski odred osvobodil Žužemberk in v njem postavil prvo komando mesta; sledile so volitve v narodnoosvobodilni odbor. 13. julija 1943 pa je bila na tem območju ustanovljena prva motorizirana vojaška enota NOB.

Ko se vsako leto na ta dan zberejo v Žužemberku prebivalci Suhe krajine, nekdanji borci in aktivisti NOV, obujajo spomine na slavne dni revolucije. Spominjajo so 1590 junakov, ki so iz raznih krajev širše in ožje domovine na območju Suhe krajine dali za svobodo svoja življenja; med njimi je tudi 117 Žužemberčanov.

Suha krajina je v socialistični skupnosti dobila novo podobo, njeni prebivalci pa so zaživele bogatejšje in srečnejše življenje. To nekdanj najbolj zaostalo področje je ljudska oblast vključila v tok naglega gospodarskega in kulturnega razvoja. Vojno opustošenje je bilo kmalu zabrisano. Skupnost je pomagala, da so bila obnovljena gospodarska poslopja in več šol, eno šolo pa so na novo zgradili. Nov je tudi zdravstveni dom in prostori krajevnega urada s stanovanji. Pred vojno je imelo samo eno naselje elektriko, zdaj pa je napeljana v 53 naselij bivše žužemberške občine, za preostala 4 naselja pa pripravljajo elektrifikacijo v prihodnjih letih. Velika sredstva so bila vložena v 2 lokalna vodovoda, ki zdaj oskrbujejo 4 vasi, kot tudi v gradnjo cest ter za druge komunalne naprave. Glavno demizirali in je odprla pot za razvoj turizma v Suhi krajini. Urejena je turistična postojanka v partizanskem domu na Frati, urejajo pa tudi turistične točke v Žu-

žemberku in na Plešivci. Na Cviblju nad trgovino stoji veličasten spomenik vsem padlim borcem NOV in žrtvam fašističnega nasilja v Suhi krajini. Manjši spomeniki stoji tudi na Dvoru, na Laščah, v Hinjah in na Frati. V Žužemberku sta urejena kino dvorana in telovadni dom.

Pomembna sredstva so bila vložena v gospodarstvo; dobili smo obrat ISKRE v Žužemberku, kjer dela 72 delavcev. V podjetju REMONT dela 100 delavcev; v objektu in v opremo kmetijske zadruge, ki zaposluje 75 delavcev je bilo prav tako vloženo precej sredstev. To velja tudi za Mizarstvo na Dvoru, kjer ima kruh 31 delavcev. Razvila se je trgovinska dejavnost večja sredstva pa bo dobil tudi družbeni gostinski sektor. Razen naštetega imamo še mesarijo in manjši obrat čevljarškega podjetja Bor, zdravstveno postajo itd.

Delovne organizacije so dosegle pomemben gospodarski razvoj, kar lahko trdimo tudi o kmetijstvu in gozdarstvu. Suho-kranjski delavci si danes lahko služijo kruh doma in pa v podjetjih domače občine ter okraja; veliko se jih vsak dan vozi na delo in spet domov. Število zaposlenih iz v kmetijstva se je v zadnjih petih letih 3-krat povečalo, se vedno pa živi 78 odst. prebivalcev od kmetijstva in gozdarstva na svojih posevkih. Kmetijska zadruga sodeluje z vsemi kmetovalci, uspehi njene dela pa se kažejo v pogodbemem sodelovanju, v razvijanju lastnega proizvodnega obrata, v urejanju intenzivnih gozdnih nasadov in v gradnji gozdnih cest. Družbeni bruto proizvod zadruge se je v zadnjih dveh letih povečal za 60 odst., dohodek zadruge pa se je samo v zadnjem letu dvignil kar za 88 odst. Medtem ko je znašal delež zadrug pri povečanju dohodka iz kmetijstva na tem področju leta 1969 komaj 12.505.000 din. Kmetije so z večjo uporabo umetnih gnojil in drugih pripomočkov močno povečali svoj dohodek tudi v nepogodbeni proizvodnji, vendar ima kmetijstvo še več kot polovico nezakoriščenih proizvodnih rezerv. Zadruga jih bo morala zajeti v bodočnosti z organizirano pogodbeno proizvodnjo.

Kaj trenutno tare Suho-kranjčane?

Sedanji pereči problemi Suhe krajine so predvsem tili:

- pomanjkanje šolskih prostorov v Žužemberku, pomanjkanje stanovanj za uč-

teljstvo in za strokovne delavce, ki jih potrebujejo podjetja;

— počasno urejevanje turističnih objektov (restavracije, obnova žužemberškega gradu, urejanje tujskih sob in urejevanje okolja turističnih točk);

— slabe prometne zveze za prešolanje otrok z Brezove rebri, Ajdovca, Vrha, Visejca, Lopate in Sel pri Hinjah;

— pomanjkanje strokovnega kadra za obrat Iskre v Žužemberku in za zidarsko podjetje Remont;

— pomanjkanje učil za vse šole;

— zadnje čase pa se odpi-

Posvet poslancev Kočevskega zbornice

30. junija so se zbrali v Crnomlju poslanci Kočevskega zbornice s področja občine Crnomelj. Domenili so se, da bodo zbirali zgodovinski material in dokumentacijo o zboru, ki ga bodo izročili Muzeju ljudske revolucije v Ljubljani ob 20-letnici zasedanja. Na posvetu, ki se ga je udeležilo 50 udeležencev Kočevskega zbornice, so obujali spomine na pomembni dogodke pred 20 leti. Posveta sta se udeležila tudi tov. Franc Krese - Coban in tovariš Vrhovšek, sekretar okrajnega odbora Združenja borcev Ljubljana. J. S.

Mladi o problemih proizvodnje motornih vozil

(Nadaljevanje s 1. str.) jetij. V tovarni FAP so zato »prišli« celo daleč, da so jim blokirali račune. Predstavnik koprškega podjetja TOMOS se je dotaknil problema združitve z IMV in naglasil, da je mladina zainteresirana, da se vprašanje čimprej reši.

Iz pripovedovanj predstavnikov na posvetovanju lahko povzamemo, da je vprašanje neizkoriščenih možnosti v kooperaciji med podjetji za avtomobilsko industrijo ena poglobitnih hrib v proizvodnji jugoslovanskih motornih vozil. Tega pa nikakor ne bo mogoče rešiti le s plačevanjem penzov in drugimi podobnimi ukrepi, saj gre pri tem dejansko za čisto nekaj drugega. Kot so poudarili, je treba razloge za to ne preveč zavidljivo stanje iskati v zvezi z vprašanjem planov letnih produkcij. Bržčas bi bili vsi bolj zadovoljni, če bi proizvodne planse sestavili za naslednje leto že sredi predhodnega proizvodnega leta in dobili na ta način seštevek potreb podjetij, ki izdelujejo finalne izdelke. Vsekakor bi morali biti plani »finalnih« podjetij in kooperantov usklajeni tako, da bi se posledje ne pojavljalo vprašanje nadprodukcije, nepravčasne dobave

ra tudi problem ostarelih kmetov.

Te probleme začnajo občina in podjetja že reševati. Tako je za prihodnje leto predvideno, da bi razširili žužemberško osnovno šolo. Še letos bodo dogradili cesto Ajdovec-Brezova reber in tako dobili avtobusno zvezo z Novim mestom prek Prečne in z Žužemberkom do Ljubljane. Zadruga bo zgradila več stanovanj za svoj strokovni kader, stanovanjske izgradnje pa se loteva tudi obrat Iskre. Tudi za učiteljstvo bodo zgradili več novih stanovanj, obnovo gradu pa bodo nadaljevali letos in v prihodnjih letih. Verjetno bo gostišče še letos opremilo sobe na Loki in pridobilo 8 postelj za turiste. Tudi turistično društvo se bo lotilo urejevanja okolice gradu in spomenika na Cviblju. Nerešeno ostane še vprašanje glede prevoza otrok z Vrha, Visejca in Lopate in iz Sel pri Hinjah v šolo na Prevolah.

Načrtno bo treba reševati tudi vprašanje strokovnega kadra; medtem ko obrat Iskra že stipendira nekaj mladih ljudi, se v Remontu tega še niso resno lotili. Brez strokovnih kadrov pa seveda tudi Suha krajina ne bo mogla uresničiti številnih načrtov, ki jih ima za svoj nadaljnji razvoj. Vse pogoje imamo, da te načrte zdaj in v prihodnjih letih uspešno rešimo.

Milan Senica

Spored prireditev

OB KRAJEVNEM PRAZNIKU V ŽUŽEMBERKU

PETEK, 12. julija: Na predvečer praznika spomin-ska komemoracija pri spomeniku na Cviblju.

SOBOTA, 13. julija: Dopoldne bo zborovanje na trgu; po govoru kulturni program in polaganje vencev na grobnico pri spomeniku na Cviblju. Po sporedu in proslavi Združenja šoferjev in avtomehanicov Slovenije bo partizansko srečanje z ljudskim rajanjem.

Šoferski praznik v središču Suhe krajine

Vsako leto praznuje Združenje šoferjev in avtomehanicov Slovenije svoj stanovski praznik. Letošnji praznik je posvečen 20-letnici osnovanja prvih motoriziranih enot v NOB. Proslava bo 13. julija s pričetkom ob 15. uri v Žužemberku, kjer so bile ustanovljene prve bojne motorizirane enote narodnoosvobodilnega gibanja v Sloveniji. Svečan spored proslavljanja je prikrojen proslavljanju krajevnega praznika, ki ga Žužemberk praznuje 13. julija. Šoferji in avtomehaniiki iz vse Slovenije bodo ob tej priložnosti položili vence na grobnico in pred spomenik padlih borcev na Cviblju. Organizatorji proslavljanja šoferskega praznika vabijo v Žužemberk vse voznike in avtomehaniike, da skupaj počastijo spomin na zgodovinski dogodek pred 20 leti.

Jože Marolt, novi predsednik okrajnega odbora SZDL v Celju

Prodajni ponedeljek je bil v Celju plenum okrajnega odbora SZDL, na katerem so analizirali uspehe in probleme idejno-političnega dela v okraju. Ko so ugotavljali predvsem pomanjkljivosti s tega področja, so med drugim ugotovili, da je v izobraževanju v delovnih organizacijah premalo družbeno-politične in estetske vsebine. Za so prosvetna društva zaradi premajhne usklajenosti z delom delavskih univerz skoraj povsod opustile svojo prej zelo živahno izobraževalno dejavnost, delavske univerze pa se obračajo v pretežni meri predvsem na tako izobraževanje, ki jim daje materialno korist. Na plenumu so zato sprejeli vrsto sklepov, da bo naslednje leto izobraževalnih ustanov v okraju še plodnejše in predvsem vsestransko.

Na plenumu so izpopolnili pomožne organe okrajnega odbora SZDL z vrsto novih članov. Ker je bil dosedanji predsednik OO SZDL inž. Andrej Marinc pred kratkim izvoljen za sekretarja okrajnega komiteja ZKS v Celju, so za novega predsednika okr. odbor SZDL izvolili Jožeta Marolta, dosedanjšega org. sekretarja OK ZKS. Člani plenuma so oba tovariša toplo pozdravili in jima zaželeli na novih dolžnostih mnogo uspehov.

Francka Strmole, predsednica okrajnega odbora SZDL Ljubljana

2. julija so na seji okrajnega odbora SZDL v Ljubljani razpravljali o ustavnih in predvolilnih akcijah ter ugotovili, da naj bi organizacije Socialistične zveze tudi v naslednjem obdobju obdržale nepretrgano politično aktivnost, ki se je zadnje mesece posebno močno razmahnila. Kot doslej, naj dajejo tudi v bodoče prav organizacije SZDL pobude za nadaljnje delo, zlasti kar zadeva sestavljanje občinskih statutov. Pomagati bo treba tudi novim občinskim skupščinam, da se bodo usposobile za samostojno delo. Sem sodi prav tako pomoč pri uredni-

čevanju vseh tistih odprtih vprašanj, na katere so opozorili vsebinsko bogati pri-spevki občanov med ustavno in predvolilno razpravo.

Na seji je okrajni odbor razrešil svojega dosedanjšega člana in predsednika inž. Vitjo Rodeta, ki je bil izvoljen za sekretarja GO SZDL Slovenije, in svojega podpredsednika inž. Ljuba Levstika, ki je postal podpredsednik Mestnega sveta v Ljubljani. Za novo predsednico okrajnega odbora SZDL so nato izvolili Francko Strmole, dosedanjo predsednico CK ZMS.

POZDRAVLJAMO KRAJEVNI PRAZNIK ŽUŽEMBERKA
IN CESTITAMO PREBIVALSTVU, ZELEC NOVIH USPEHOV!

SPLOŠNO MIZARSTVO DVOR PRI ŽUŽEMBERKU

SVOJIM STRANKAM CESTITAMO ZA 13. JULIJ
IN SE PRIPOROCAMO!

GOSTINSKO PODJETJE ŽUŽEMBERK
MESARIJA ŽUŽEMBERK

REDNI TEHNIČNI PREGLEDI MOTORNH VOZIL za občine Črnomelj, Metlika, Trebnje in Novo mesto

Komisija za tehnične preglede motornih vozil pri SGP »PIONIR«, Novo mesto, sporoča, da bodo redni letni tehnični pregledi motornih vozil kakor sledi:

Občina ČRNOMELJ:
V delavnici avtomehanika Einzigler v Crnomlju od 10. do 13. ter od 14. do 20. ure:
15. in 16. julija 1963 — za motorna kolesa,
17. julija — za vse avtomobile, prikolice, traktorje in druga vozila.

Občina METLIKA:
V delavnici avtomehanika Einzigler v Crnomlju od 10. do 13. in od 14. do 20. ure:
18. julija — za vsa motorna vozila iz občine Metlika.

Občina TREBNJE:
Na dvorišču in v garažah Opere od 10. do 13. ter od 14. do 20. ure:
19. julija — za vsa motorna vozila, razen motornih koles;
20. julija — za vsa motorna kolesa.

Občina NOVO MESTO:
V kovinsko mehaničnem obratu SGP »Pionir«, Novo mesto, od 8. do 13. ter od 14. do 20. ure za vsa motorna vozila:
23. julija — od črke A do E,
24. julija — od črke F do J,
25. julija — od črke K do L,
26. julija — od črke M do P,
27. julija — od črke R do S,
28. julija — od črke T do Z,
30. julija — za vse ostale in za zamudnike.

Komisija za tehnične preglede motornih vozil pri SGP »PIONIR«, Novo mesto

VSEM DELOVNIM LJUDEM IZ SUHE KRAJINE, ZLASTI PA TOVARISEM IN TOVARISICAM, KI SE UKVARJAJO S KMETIJSTVOM, CESTITAMO ZA KRAJEVNI PRAZNIK ŽUŽEMBERKA!

KMETIJSKA ZADRUGA ŽUŽEMBERK

IN VSE KRAJEVNE DRUŽBENE IN POLITIČNE ORGANIZACIJE!

Zadeva je precej drugačna!

Tovariš urednik!

Pod naslovom »Ah imamo starši pravico zanimali se za otroke?« je bil objavljen dne 27. junija t. l. v rubriki »Pisma uredništvu« dopis Ivana Lavriča iz Novega mesta. Ker je vsebina dopisa neresnična in žaljiva prosim, da objavite naslednje pojasnilo:

Pisčeva trdi, da njegov sin ni bil izprašan, je popolnoma izmišljena. Njegov sin je bil skozi vse leto med slabimi dijaki v razredu. Ob polletju je imel 3 negativne ocene, ob koncu leta pa celo 4. V redovalnici ima vpisanih v slovenskem jeziku 11 ocen, od tega so le tri pozitivne, v nemškem jeziku so od 12 ocen 3 pozitivne, v matematiki od 14 ocen 4 pozitivne in v fiziki od 8 ocen le 1 pozitivna.

Tov. Lavrič je namerno zamlčal, da je prišel na šolo 15. junija t. l., to je zadnji dan pouka. Prišel ni dopoldne, ampak popoldne ob 16. uri, ko smo se zbrali k redovalni konferenci. Omenjena dne in tik pred konferenco se je na hodniku razgovarjal s prof. Camlohom. Prepričan sem bil, da gre za dijaka iz II. letnika elektrorazreda, čudno pa se mi je zdelo to, da prihaja ob takem času nekdo sprejati za svojega sina. Ko sem šel mimo, sem vprašal tovariša, ki se je razgovarjal s prof. Camlohom, kaj želi. Navedeni mi je dejal, da njegov sin ni bil ocenjen in da ima zaključene negativne ocene. Odgovoril sem mu, da je to izključeno, sicer pa je malo pozno, da prihaja v času, ko se je pouk že zaključil. Na te besede mi je arogantno odgovoril, da starši res nimajo denarja za to, da bi ga kar proč metali. Na te besede sem pripomnil, da to pač ni stvar šole, če se kdo ne uči. To ga je tako razburilo, da mi je zabrusil, da so sedaj počitnice, pedagoških tečajev bo dovolj in bi bilo »treba vas vse poslati v tečaje. Na te besede sem mu dejal le, da si ne

dopolnjam, da bi mi kdo na tak način solil pamet. Ker se vedno ni prenehal z obtožbami o nesposobnosti predavateljev, sem mu dejal, da se z njim nimam kaj pogovarjati, in če misli še žaliti, da naj se odstrani. Po teh besedah sem se obrnil in odšel v zbornico. Ker so bila vrata zbornice odprta, so kolegi slišali razgovor. Sele v zbornici sem izpeljal za ime tovariša, ki me je napadel.

Tovariš Lavrič se z menoj ni razgovarjal ob navzočnosti svojega sina, kot je trdil v svojem dopisu. Če bi bil njegova sin navzoč, bi tovariš Lavrič prenehal s svojo trditvijo, da sin ni bil vprašan. Tega se je verjetno bal in je bolj zapal besedam svojega sina kot pa profesorjem. Da bi hotel s tovarišem Lavričem fizično obračunati, je popolna izmišljotina, kajti v svojem življenju se nisem še nikdar pretepjal in nikomur fizično grozil.

Pisec tudi ni omenil, da mi je pisal pismo, kjer enostavno pravi, da se ne strinja s šolskim spridevalom, ki ga je prejel njegov sin, ker ni bil ob zaključku šolskega leta izprašan. V pismu zahteva, da ga izpraša za to pristojna komisija. Na koncu pravi dobesedno: »Prepričan sem, da zaradi vaše osebnosti do mene ne more biti ogrožena usoda mojega sina.«

Na to pismo je prejel tovariš Lavrič uradni odgovor, da je zadevo pretresala konferenca in ugotovila, da njegove navedbe niso resnične in da je njegov sin bil pravilno izprašan. Opozorili smo ga, da ima pravico pritožbe, v njej pa mora navesti vse okoliščine, ki naj po njegovem mnenju utemeljujejo njegovo zahtevo. Do danes nisimo prejeli še nobene pritožbe.

Ta dogodek bo pa našel svoj epilog na sodišču, ker mislim, da je treba tovrstne ljudi poučiti o tem, kaj se sme in kaj ne.

Ciril Murnik,
direktor TSS
Videm-Krško

Naša izseljenca Mary in Ignac Zupančič, ki živita v Ameriki že petdeset let, sta nam te dni poslala takole pismo:
— Včeraj, prvega julija, sem se po petdesetih letih vrnil v Slovenijo. Ne morem povedati, s kakšnimi občutki sva z ženo v Pari-

zu prestopila iz ameriškega letala na lepo najmodernejše jugoslovansko reaktivno letalo, ki naju je pripeljalo med svoje. Prav ta dan je minilo petdeset let, kar sem kot mlad fant šel za zaslužkom v Ameriko. Težki so bili začetki, ker sem moral

tam hoditi v šolo, da sem dobil boljšo službo v tovarni in sem postal tovarniški nadzornik. 46 let sem bil v službi v isti tovarni!

V Ameriki sem se poročil s svojo rojakinjo iz Dobrave pri Trebnjem in tam imam svojo družino. Domovine in svojega domačega kraja pa nisem nikoli pozabil. Vedno sem se zanimal za svoj kraj in vedno sem se veselil, kadar sem v naših ameriških časopisih bral o napredku, ki ga je dosegla moja domovina. Želel sem svoje rojake in drago slovensko zemljo še enkrat videti; ta želja pa se mi je zdaj izpolnila. Solze sem imel v očeh, ko sem po toliko le-

tih spet videl naše hribe, naša polja in ljudi. Ni mi žal, da sem se odločil za obisk v domovini!

Ze nekaj let dobivava z ženo Dolenjski list, ki nam pomeni delček domovine. Najprej pregledava novice iz okolice Trebnjega, kjer sva doma. Za dva dni sva se z ženo ustavila pri sorodniku v Skocjanu, zdaj pa greva na rojstne domove, nato pa bova obiskala še razne kraje v prelepi Sloveniji.

Vem, da nama bo zelo težko pri srcu, ko bova odhajala nazaj v Ameriko, saj se bo morala žena za vedno posloviti od svoje edine sestre, oba pa za vedno od rojstne domovine...

Zakonca Mary in Ignac Zupančič pozdravljata vse rojake, ki so na obisku pri svojih dragih

Mladina iz vse Jugoslavije v Šmihelu pri Novem mestu

V Šmihelu pri Novem mestu se je pred dnevi naselila kolonija »Sutjeska«, v kateri je 85 otrok iz vseh jugoslovanskih republik. Otroci se na Dolenjskem zelo dobro počutijo in so navdušeni nad lepoto naših krajev. Nekoliko so razočarani le nad tem, da v Novem mestu ni primerne kopalnice, saj je med njimi precej neplavalcev. V ponedeljek so posamezne skupine »Sutjeske« obiskale predstavnik družbeno-političnih organizacij v Novem mestu.

Ob majhnih zakuskah so pogovarjali o vsem, kar je zanimalo mlade goste. Najbolj so spraševali za življenje in delo svojih vrstnikov pri nas, saj bi radi navezali tesnejše in pristranske stike z mladimi Dolenjci. Gostje bodo naredili več izletov po Dolenjski, šli pa bodo tudi v Ljubljano in Postojnsko jamo, za katero vlada največje zanimanje. Gostitelji se bodo trudili, da bodo mladi gostje odšli domov z res lepimi spomini. -jk

NK ELAN — zmagovalec nogometnega turnirja v Litiji

4. julija je bil v Litiji nogometni turnir v počastitev dneva borca, na katerem se poleg domačinov sodelovali še Partizani iz Skofje Loke, Garnizon JLA iz Litije in Elan iz Novega mesta.

V prvi tekmi se je Elan srečal z enajstoročnim Garnizonom Litija in jo premagal s tesnim rezultatom 2:1 (0:0). V drugi pa je Litija premagala Partizana (Skofja Loka) s 3:1 (1:1). V borbi za 3. oz. 4. mesto je Skofja Loka premagala Garnizon JLA z 2:0.

V glavni tekmi za naslov zmagovalca turnirja sta se srečala Elan in Litija. Pred 500 gledalci je na splošno presenečenje Elan zaslužno premagal domačine s 4:1 (3:0). Osvojili prvo mesto in prejeli prehodni pokal ZB Litija.

Elan je v obeh srečanjih igral odlično in zaslužno zmagal. V tekmi z Litijo, ki tekmuje v I. ljubljanskem razredu in sodi med najboljša moštva, je Elan tehnično in taktično povsem nadigral domačine. Rezultat glavne tekme je realen. Razlika bi bila še večja, če ne bi domači sodnik sodil zelo pristransko in razveljavil dveh pravih zadetkov

gostov in prisodil enajstmetrovke, ki je sploh ni bilo.

Na najboljši strelca na turnirju je bil igralec Elana Stefančič, ki je dosegel 4 gole, po 1 gol sta dosegla Jerkovič in Petakovič. jm.

Več možnosti za trening rokometašem!

Na mladinskem rokometnem prvenstvu Slovenije je sodelovala tudi ekipa Partizana iz Črnomlja. Ker je sodelovalo 16 ekip, so jih razdelili v štiri skupine. Črnomljiči so prišli v najtežjo skupino, kjer so izgubili le s Slovonom z rezultatom 3:6, vse ostale ekipe pa so premagali. Če upoštevamo, da ekipa pred tekmovaljem ni trenirala skoraj mesec dni, ker so v tem času asfaltirali rokometno igrišče, lahko rečemo, da bi mladi igralci z več treninga imeli lepe možnosti za prvo mesto. J. S.

V vsako našo družino domači tednik Dolenjsk. list!

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Ivan Božič, Franc Luzar, Viktor Mikec, Stefan Brajdič, člani kolektiva Industrije motornih vozil v Novem mestu; Stane Vidmar, Anton Medle, Vinko Kebelj, Stane Ravbar, Slavko Virant, Vladimir Foršek, Ciril Celič, Domine Kužnik, Ivan Besek, iz podjetja Kovinar, Novo mesto; Angelca Pavc, Tončka Sinkovec, Draga Kosmrli, Marija Plut, člani kolektiva Splošne bolnice, Novo mesto; Anica Mugeril, član kolektiva Iskra, Semič; Marija Vidmar z Državnega posestva Ruperč vrh; Angelca Grandovec, gospodinja iz Velikega Podljubna; Marija Poreber, gospodinja iz Velikega Podljubna; Marija Bukovec, gospodinja iz Velikega Podljubna; Marija Plantan, gospodinja iz Velikega Podljubna; Neža Smajdek, gospodinja iz Velikega Podljubna.

Tako se je pripetilo, da sem bil enkrat še celo na svatbi na Jelovem brdu, takrat, ko je Kalar dajal svojo hčer Ano Skalarjevo Materi, ki je pri njem, kakor veste, zvesto in pridno služil. Dal mu je precej sveta, da ima Matiče sedaj čedno kmetijo, dal mu je pa tudi svojo hčer. Svatovščina ni bila zadnja. Kalar in Skalar sta sedela za mizo v kotu in bila sta si kakor brata. Luca ni več živela, ali marsikatera beseda na svatbi je veljala poštenemu njenemu imenu. Okrog peči je prežalo obilo šeskarjev; lazili so tudi pod mizo okrog in cukali svate za noge, da so jim kaj dali. Tako je svat pomolil pod mizo sedaj čašo vina, sedaj kos mesa ali belega kruha. Komaj pa si enega potolažil, te je cukal že drugi.

Pri peči je prestoloval naš stari znanec Danijel. Prav ostro je vladal nad otročaji, ki so mu preveč snedli, preveč popili in sploh preveč lazili pod mizo. Ocedno jih je pretepal ter kričal: »Ali mi hočete res vse snesti? Vi imate očete doma, ki vas lahko reče, jaz pa sem berač!« In res je bil berač! Velik koš je bil prinesel s sabo ter ga posadil na zapeček in metal vanj vse, kar je dobil od svatov. Koledoval je brez odmora, a vse je šlo v koš; tam je imel še celo bokal, v katerega je zlival vino. Toliko je že bil diplomata, da je vedel, da se ne sme upijaniti, ker bi potem lahko izgubil napolnjeni košek, na katerega je že prežalo nekaj kolegov zunaj prd hišo. Ali Danijel se ni upijanil, zatorej so zaman prežali.

»Alo, Danijel,« — pri tej priliki sem ga prvič videl, kar smo delali pismo v Loki — »alo, kdaj pa si prišel iz Amerike?«

»Dva meseca bo že,« mi je odgovoril čemerno, »nekaj več, nekaj manj!«

»Kaj pa v Ameriki?«

»Kaj?« se je zadržal zaničljivo. »Nič! To ni življenje, to je hudič! Po tistih jamah tiste pse vlačiti, to je dvakrat hudič!«

»Torej nisi zdržal?«

»Kdo bo zdržal, pa nič jedel? Tam je tako: če hočeš jesti, moraš delati!«

»In to ti je postalo dolgočasno?«

»E,« je godrnjal, »ali mi je postalo ali mi ni postalo! V Ameriki moraš hoditi, kakor hočejo policarji!« — Tu je imel v mislih policaje.

»In sedaj?« vprašam še.

»Sedaj?« je tulil. »No, sedaj pa boš blez vendarle vedel, da sem berač! Delati ne morem, pa se mi tudi ne ljubi. Berač sem, kaj je na tem!«

Ko sem zmajal z glavo, je spoznal moje misli. Zatorej je nadaljeval:

»Ko vzameš vrečo — meni jo je dala Presečnikova mati — prvič v roke, te je res sram. Ali že pri drugi hiši, ko ti gospodinja z malo prijaznim obrazom natrese moke v vrečico, te začne sram popuščati in kmalu je vse dobro! Pri deseti hiši si že rojen berač! To sem ti povedal, da se boš vedel obnašati, če prideš kdaj do beračije. Pa blez ne prideš!« Med glasnim smehom je dodal: »Namesto da me spoveduješ, mi daj kaj vbogajme! Danes mi tako še nisi nič dal. Daj mi krajec belega kruha!«

Ko je kruh spravil, je spregovoril zadovoljno: »Za danes je dosti! Košara je polna. Poglej, kako zunaj čakajo in mislijo: kozavi se napije, mi pa mu izpraznimo malho! O, ne!«

Oprtal je koš. Ko je odhajal, ga še vprašam:

»Kje pa stanuješ?«

»Za sedaj še nikjer. V podpečnjariji luknji, kjer so ktmenje lomili, tam sem nekaj desak pribil. Tam me obišči, če te je volja! Za zimo bom pa moral že kaj dobiti. Peškulja na Gabrški gori mi je že nekaj ljubila. Haha!«

Morda bi radi kaj čule o Lizi? Njeno življenje je življenje dela in edinščine. Kadar hodim mimo karlovskega bregov, ima skoraj vselej zibelko pri sebi, da je otročaj na delu ne moti, in, če pride v vas, se vleče za njo rep zdravih in debelih otrok — mislim, da jih je sedem. Blagor ji, da je blagoslovljena, zakaj od tega blagoslova živi slovenska zemlja!

Kar pa se mene tiče, naglašam zopet in zopet, da zame Meta ni umrla. Zatorej pozneje nisem poznal nikdar več ženske, in lahko rečem, da do sedaj še nisem prelomil zvestobe, ki jo dolgujem njenemu spominu.

Gospa Marica se je ironično nasmehnila:

»To se trdi, dokazov pa vendarje ni!«

Odgovoril sem ošabno:

»Ni mi na tem, da mi verjameš!«

»Ali moraš postati takoj nevljuden?« je posegla vmes gospa Mica. Nato pa je nekako nezaupljivo vprašala: »Bi jo bil res vzeli, da ni umrla?«

»O tem ne dopuščam razgovora, draga prijateljica!«

»Ne vem, če bi bil vzdržal recimo nekaj let!«

Vse to, ljuba Mica, sem bil dobro premislil. Naša največja napaka je, da sklepamo zakone brez pravega premisleka. V mojih očeh je zakon predvsem tudi gospodarska pogodba, ki daje strankama enake pravice in enake dolžnosti. Ta pogodba pa nalaga po mestih možem zgolj le zaveze, vam ženskam pa zgolj le pravice.

Oglasila se je gospa Marica:

»Ti hočeš torej reči, da zakonske žene po mestih ne delamo in da samo jemo?«

Malo sem se umaknil:

»Tega naravnost ne trdim!«

»Pač pa po ovinkih!« je dostavila gospa Dinca. Nadaljeval sem:

»Ne prepirajmo se! Toliko je jasno, da so zakoni na kmetih mirnejši in zadovoljnejši. Oba zakonca lahko živita v zavesti, da enakomerno vzdržujeta rodbino. Bil sem torej egoist, ko sem se hotel priženiti na Jelovo brdo. Ni se mi sicer posrečilo, ali vzlic temu upam, da mi bodočnost prinese mnogo posnemalcev. Stvar pa ni malenkostna, stvar je potrebna, če naj izginejo tisti zidovi, ki ločijo dandanes našega kmeta od naših mest!«

Tako častite prijateljice, sem vam vse razodel, kar mi je ležalo na srcu. Ako mi je ušla tu in tam trda beseda, ne štejte mi v zlo! Casi prihajajo, ko se za malenkosti ne bomo več ruvali. Eno je glavno: naša zemlja se nam ne sme vzeti in narod slovenski mora stati kot večno drevo, ki mu korenine nikdar ne usahnejo! V to moramo delati vsi, na to moramo misliti takoj, ko se zavemo življenja, misliti takrat, kadar se odločujemo za poklic, in predvsem tedaj, kadar se ženimo! Kdor se ženi, naj se ženi tako, da mu bo zakon oklep, ki ga še bolj zveže v domovino, in otroke naj rodi, ki bodo pomnožili slovensko vojsko in armado slovenskih delavcev!«

Jáde! Jáde!

IZBERITE SI, KAR HOČETE!

Prisrčne čestitke celjskim umetnikom, ki so na Dolenjskem kulturnem festivalu v Kostanjevici čudovito uprizorili eno najboljših Shakespearovih komedij

Gostovanja na kostanjeviškem odru so nas v zadnjih letih že večkrat ljubo presenetila. Tak je bil tudi uvod v letošnji Dolenjski kulturni festival, ko je ljubljanska Drama v svoji najboljši zasedbi uprizorila Krležovo znamenito delo V AGONIJI. Napoved, da bodo 4. julija nastopili

Norec (Volodja Peer), Malvolio (Pavle Jeršin in Marija (Marija Goršičeva), vendar je treba poudariti, da so bile tako glavne kot stranske vloge (slednje morda z eno ali dvema izjemami) tako močno in enakovredno zasedene, da smo strmeli spriču doganjanega besedila in izredne poglobljenosti in komedije, ki je med najboljšimi, pa tudi med najtežjimi deli svetovne književnosti. Igra Sandija in Marjance Krošl, Jane Smidove in Volodje Peera je bila zgled obvladovanja zahtevnega teksta, ki ga je v slovenščino prelihl veliki mojster Oton Zupančič.

Ne moremo pozabiti, kako je že v prvi sliki prvega dejanja donel v večerni mrak čudovito obarvan glas Orsina: »... O duh ljubezni, bister ves in živ! Čeprav dovezetnost tvoja vse sprejema kot morje, vate le se se nič ne vlije, naj še tako je vredno in visoko, da ne bi v ceni palo isti hip! Tako je poln podob ljubezni sen, da on edini je zares sanjav...« Zapletenost komedije, ki se je tako duhovito in vzpenjaje razvijala, je vabila k sodelovanju — in zares so tokrat celjski umetniki že v prvem hipu našli živ stik s publiko, ki ni pustila do konca. Ljudje so se od srca nasmejali ljubezenskim težavam in zapletom, ki dajejo razgibani komediji hrbtnico. Dvorjenje, snubljenje, prepletanje komičnih scen in duhovitih dialogov, vse je bilo nazorno in prikupno, hkrati pa tudi bičanje tistih slabih človeških navad, s katerimi avtor v delu temeljito obračunava, pri čemer poriva v ospredje Malvolia in njegovo napihnjeno samoljublje. Razposajenost, ki bogati komedijo, je sproščena igra nastopajočih samo še podčrtala, hkrati z njo pa prijetno hudomušno prikazala dobo, v katero je Shakespeare pred 460 leti napisal to živahno delo.

Režiser Branko Gombač je bil zvest renesančnemu načinu Shakespearovega oblikovanja igre in njenih junakov. Elizabetinski oder je kot nalašč ustrezal okolju na grajskem dvorišču. Spomnimo se ob tej priložnosti besed dramaturga Otona Zupančiča, ki je v Gledališkem listu (1920-21) zapisal: »Vem: k prvotnosti shakespearevske odra se naše gledališče ne vrne več. In vendar je goli naturalizem premagano stališče od tistega hipa, ko je prvič blisnilo spoznanje, da je vsa ta odrska

iluzija res iluzija, prevara. Doba se izvija iz materializma, in oder, ki je slika sveta, se bo izvila iz tvarnosti, ki tlači tvornost, scenograf bo bolj naznačeval nego prikazoval in občinstvo bo smelo zopet soustvarjati in sanjati s poetovimi sanjami.« V Kostanjevici se je zdelo, da so se Celjani vrnili k prvotnosti starega angleškega gledališča, saj med gledalci in igralci ni bilo čutiti meje. Naj ne izzveni kot prehud poklon celjskim umetnikom, če zapišem mnenje mnogih hvaležnih gledalcev tega večera, da smo bili z njimi v poustvarjanju poetovega dela eno.

Vsakomur, ki je zamudil ta obisk Celjanov v Kostanjevici, je lahko samo žal, da ni bil deležen edinstvenega umetniškega užitka. Letošnji Dolenjski kulturni festival so celjski umetniki obogatili z veliko gledališko igro, ki je ni moč pozabiti.

TONE GOŠNIK

Popevkarski dvoboj za Sepeta

V soboto se je končal na Bledu drugi festival slovenskih popevk, ki je potekal v znamenju dvoboja med znanimi komponistoma Sepetom in Stiasnyjem. Na zaključnem večeru je pripadlo prvo mesto popevki Mojmirja Sepeta »Malokdaj se srečava«, za katero je glasovalo največ poslušalcev. Popevki Stiasnyja »Še enkrat so poslušalci prisodili drugo mesto, strokovna žirija pa je izbrala za najboljšo popevko Robežnikovega »Orionas«. Nagrado za najboljšo besedilo je dobil Gregor Strniša, za najboljšo pevsko interpretacijo pa Beti Jurkovič.

Na festivalu je prvič sodeloval tudi študent Akademije za glasbo Pavle Mihelčič iz

Novega mesta, ki je dosegel s svojo popevko »Zapleši twista« ​​lepo priznanje, saj je živalnost skladbe pritegnila marsikatero poslušalca.

Popevke je tudi tokrat ocenjevala posebna ekipa v Novem mestu, ki je prisodila prvo mesto edini popevki v novem ritmu bosa nuova »Drevo«, drugo mesto skladbi Pavleta Mihelčiča, tretje mesto pa najboljši popevki festivala Sepetovi »Malokdaj se srečava«. Po splošnem mnenju je letošnji festival uspel precej bolje kot prvi, saj je bilo zanj tudi več zanimanja. Pokazal pa je, da imamo v Sloveniji precej borno zasedbo moških pevcev, saj ni bilo med njimi nikogar, ki bi posebno navdušil poslušalce.

Orsino (Sandi Krošl) in Viola (Marjanca Krošlova) poslušata pesem na vojvodovem dvoru

Vsako sekundo štiri nove knjige

V Sovjetski zvezi objavijo na leto 80 tisoč knjig, izdajo pa jih v 1,2 milijarde izvodih. Tako je danes SZ dežela, kjer ljudje največ bero, kjer odpade na prebivalca 6 knjig letno in kjer bruha tiskarski stroji na sekundo ne eno, temveč po 4 knjige.

Založniških hiš je v SZ okrog 300. Če bi vse knjige, ki jih te založbe izdajo — torej 1,2 milijarde — zložili drugo poleg druge, bi po izračunu

matematikov dobili tretjino razdalje med Luno in Zemljo. Če bi hotel kak bibliofil imeti v svoji knjižnici vse nove knjige, ki jih v enem letu izdajo v SZ, bi njegova zbirka dosegla 80 tisoč knjig. Sicer bi lahko izbiral med knjigami z vseh področij zna-

Olivija (Jana Smidova) in Norec (Volodja Peer)

Nova šolska učilnica v Podzemlju

V Podzemlju pri Metliki, kjer je popolna osnovna šola, so imeli vse do konca letošnjega šolskega leta samo tri učilnice, tako da so morali opravljati pouk kar v treh izmenah. To pa je bilo spriču zmerom večjega števila šolskih otrok komaj še vzdržno. Zato je bil na pobudo šolskega upravitelja tov. Otmarja Zorna že leta 1961 osnovan pripravljalni gradbeni odbor, ki mu je načeloval tov. Jože Simonič.

Pri gradbenem pregledu je bilo ugotovljeno, da je najboljša rešitev, če šoli prizidajo nov trakt, v katerem bo spodaj velika učilnica, kabinet in sanitarije, v nadstropju pa učiteljsko stanovanje in gar-

sonjera za samsko učno moč. Tako bo sedanje učiteljsko stanovanje sproščeno in bo šola v njem jeseni dobila še peto učilnico.

Lani so pričeli kopati temelje, s prostovoljnim delom pa so pomagali skoraj vsi vaščani obširnega šolskega okoliša, ki so tudi podarili potrebni stavbni les, opravili prevoze itd. Izglasovan je bil tudi denarni samoprispevek vaščanov, večji del gradnje pa je bil financiran iz proračuna občine Metlika in iz medobčinskega sklada za šolstvo. Ker v vasi nimajo tekoče vode, je bila zgrajena tudi cisterna za 70 kubičnih metrov vode in postavljena naprava, ki bo stavbo oskrbovala z vodo.

Vsa dela so bila opravljena tik po zaključku letošnjega šolskega leta. Tako je bila 30. junija svečana otvoritev novega dela podzemeljske šole. Svečanosti so se razen številnih domačinov, učiteljstva domače šole in sosednjih šol ter članov pripravljalnega in šolskega odbora udeležili tudi zastopniki metliške občine s predsednikom tov. Francem Vrviščarjem in zastopnik občinskega sveta za kulturo in prosveto. Predsednik šolskega odbora tov. Tone Pezdirc se je v izbranih besedah zahvalil ljudski oblasti in občanom, ki so pripomogli, da je Podzemlje pridobil nove šolske prostore, nato pa je izročil ključne nove učilnice šolskemu upravitelju tov. Otmarju Zornu. Po lepem pro-

Urejen klubski prostor na Suhorju

Na Suhorju je bil pred kratkim končno urejen klubski prostor. Za zdaj je v njem le televizijski sprejemnik in garnitura za namizni tenis, upamo pa, da bomo lahko obiskovalcem v prihodnje nudili še kaj več. Klubski prostor smo uredili s prostovoljnim delom in s pomočjo družbeno-političnih organizacij.

METLIŠKI TEDNIK

gramu, kjer so z živo besedo, pesmijo in ljudskimi plesi nastopili pionirji domače šole, so si gostje in domačini ogledali nove šolske in stanovanjske prostore. —ar

Janez Bernik: druga nagrada

Na petem mednarodnem grafičnem bienalu, na katerem razstavlja 342 umetnikov iz 43 dežel blizu tisoč del, je Janez Bernik iz Ljubljane prejel drugo nagrado za grafiko »Zapis«, prvo nagrado pa so podelili amerišskemu umetniku Robertu Rauschenbergu. Razstavo je 9. junija ob navzočnosti zastopnikov oblasti, kulturnih ustanov, konzulatov in gostov iz tujine oprl sekretar za kulturo in prosveto Zveznega izvršnega sveta Janez Vipotnik. Ko je govoril o pomenu takih razstav in umetnosti sploh, je Vipotnik poudaril, da je »prava, resnična umetnost svobodna, enako-

prava in internacionalistična, kakor je internacionalistično vsako zares kulturno poslanstvo.

NABAVITE SI

DOLENJSKI ZBORNIK 1961

Tehtni članki in razprave s področja Dolenjske. Broš. 1.500 din, vezan 1.800 din.

PEDAGOŠKI TEDEN V NOVEM MESTU

Nepogrešljiv priročnik za prosvetne delavce, 500 din.

DOLENJSKA ZALOŽBA V NOVEM MESTU.

»Oktober boste naši! Na svidenje v Chicagu! Fantje, kako lepo pojetje!« — tako in podobno so vzklikali ginjeni rojaki Slovenskemu oktetu, ki je zapel na Otočcu vrsto narodnih in umetniških pesmi. Oktobra bodo gostovali pevci našega znanega okteta v ZDA in morda tudi v Kanadi, že zdaj pa se rojaki okraj velike luže veselijo njihovega obiska in umetniškega užitka

Od 7. do 13.30: PROBLEMI OBČANOV

V soboto, 6. julija, je bila v Vidmu-Krškem 2. seja občinske skupščine. Predsednik inž. Franc Dragan je otvoril sejo, zatem pa so tovarišice in tovariši odborniki precej na široko obravnavali vse točke dnevnega reda in tudi v razpravi, ki je bila dokaj obsirna, lepo sodelovali.

Podatki o doseženem družbenem planu za letošnje prvo polletje so pokazali, da smo z rezultati lahko zadovoljni, čeravno na vseh področjih niso uspehi taki, kot so predvidevali. Po nepopolnih podatkih je industrijska proizvodnja v primerjavi z lanskim letom napredovala, zlasti pomemben uspeh pa je dosegla v zadnjem času tovarna celuloze z izgradnjo papirnega stroja roto II, ki že poskusno obratuje. Prav lepo kaže tudi v kmetijstvu, posebno na obratih družbenega sektorja. V obrti je večina podjetij dosegla ali presešla planske naloge, pokazalo pa se je, da nekatera podjetja nimajo razvojne perspektive, zato bi kazalo razmisliti o nekaterih združitvah. V trgovini je bil sicer dosežen napredek, vendar vse premalo, ker velika večina kupcev odhaja v Zagreb, Sevnico, Brežice ali Novo mesto, kjer je večja izbira in kjer imajo specializirane prodajalne.

V gostinstvu in turizmu se promet veča, s preskrbo, ki jo gostinska podjetja nudijo turistom, pa ne moremo biti zadovoljni. Na Gorjance prihaja čedalje več hrvaških avtomobilov, katerih potniki zaman sprašujejo za okrepčilo.

V razpravi so posebno naglasili, da bi večje uspehe na vseh področjih lahko dosegli le z boljšo organizacijo dela v kolektivih, z doslednejšim nagrajevanjem po učinku in z vse večjo vlogo organov samoupravljanja.

Odlikovanja v Krmelju

Na predvečer dneva borcev se se zbrali člani Zveze borcev iz Tržiča, Krmelja in Sentjanža v Krmelju, kjer so skupno proslavili svoj praznik. O pomenu tega dne je govoril predsednik obč. odbora ZB Sevnica Rudi Mejak in čestital vsem, ki so bili odlikovani.

Z medaljo za hrabrost so bili odlikovani: Jožefa Perhaj, Alojz Miakar, Berta Bastardi iz Krmelja in Lojze Udovč iz Malkovca.

Medaljo za zasluge za narod so prejeli: Jože Pečnik iz Kamnice, Ivan Alpacin, Marija Papež, Anica Vitman in Ignac Kumar iz Krmelja ter Karel Klembas iz Mokronoga.

Z redom zasluge za narod s srebrno zvezdo so bili odlikovani: Ciril Flažs iz Sp. Jeperjeka, Terezija Šipel iz Pavle vasi, Angela Pirc iz Kaplje vasi, Janez Zakrajšek iz Skovca, Antonija Urigelj in Slavko Levstik z Malkovca, Ciril Renko iz Tržiča, Marija Zur iz Gabrijel in Ludvik Drobnič iz Skrovnika.

Red za hrabrost pa sta prejela Franc Hribar iz Pljavic in Ludvik Drobnič iz Skrovnika.

Po proslavi je bila zakuska s skromnim kulturnim sporedom, ki sta ga izvajala člana ZB Tržiče.

Prostovoljno gasilsko društvo Rok pri Mokronogu je v počastitev 4. julija priredilo Finžgarjevo dramo »Raz-

S TEM DENARJEM NE BO ŠLO

Bivši ljudski odbor je izdelal priporočilo, naj vse delovne organizacije prispevajo določen odstotek lastnih skladov za potrebe socialnega varstva, šolstva, zdravstva in družbenega standarda. Priporočilo pa ni zaleglo, saj se je doslej od predvidenih 6 milijonov nabralo v skladu za socialno skrbstvo le milijon 151.000 din, v skladu za investicije v zdravstvu 267.141 din, v skladu za šolstvo je 84.280 din (od predvidenih 8 milijonov!), na komunalnem skladu pa je vložnih 10.000 din.

POROČEVALEC KOMUNE VIDEM-KRŠKO

Jasno je, da s tem denarjem ne bo mogoče uresničiti zastavljenih načrtov in da ne zadošča niti za najnujnejše potrebe, zato so odborniki sklenili, naj delovne organizacije ponovno proučijo možnosti in naj nakažejo predvidena sredstva. Potrebe so namreč na vseh teh področjih silno velike.

PRISPEVEK, BANKA IN IZVOLITEV SVETOV

Ker stroški za zdravstveno zavarovanje močno presegajo povprečje za območje Komunalne skupnosti Posavje, so odborniki po daljšem razmotrivanju te zadeve sprejeli sklep o dodatnem prispevku za socialno zavarovanje, ki znaša 2,06 odst. in gre v breme gospodarskih organizacij. Poudarili pa so, naj v podjetjih in zavodih ostro ukrepajo proti vsem tistim, ki neupravičeno prejemajo ugodnosti socialnega zavarovanja ali jih izkoriščajo.

Dalj časa so razpravljali tudi o podružnici komunal-

ne banke in sprejeli sklep, da se podružnica KB Videm-Krško priključi celjski komunalni banki, če bo ta sprejela vse stavljene pogoje, sicer pa ustanovijo v Vidmu-Krškem lastno komunalno banko.

Ker je potekla mandatna doba svetom pri občinski skupščini, so na tej seji odborniki izvolili nove predsednike in člane svetov (razen sveta za zdravstvo in za šolstvo, ki bosta izvoljena na prihodnji seji) ter člane posameznih komisij.

RAZREŠITVE IN IMENOVANJA

Dosedanji direktor Termoelektrarne Brestanica Anton Javorič je prevzel novo dolžnost kot podpredsednik občinske skupščine Videm-Krško, zato so odborniki za v. d. direktorja brestaniške elektrarne imenovali dosedanjega tehničnega vodjo podjetja Leona Likarja. Na prošnjo Edija Slapšaka, upravnik Invalidske delavnice v Brestanici, je občinska skupščina razrešila omenjenega tovariša te dolžnosti in na

njegovo mesto imenovala za v. d. upravnika Pavla Petana. Zaradi združitve nekaterih šol in reorganizacije so bili za ravnatelje šol v Leskovcu, Vidmu-Krškem in Gor. Leskovcu imenovani novi upravitelji. V Leskovcu bo upravitelj šole Ciril Plut, v Vidmu-Krškem Jože Urbanč in v Gor. Leskovcu Marija Urbančič.

DODELITEV PARCEL IN JAMSTVA

Na priporočilo sveta za družbeni plan in finance so odborniki sprejeli sklep o dodelitvi zemljišča Konfekciji papirja in tovarni celuloze »Djuro Salaja« ter zasebnici Franji Leskošek. Občinska skupščina je dodelila jamstvo tovarni perila »Laboda«, obratu v Kostanjevici, v višini 18 milijonov dinarjev, brestaniški zadrugi za 25 milijonov dinarjev ter Počitniškemu domu v Materadi, ki je v lasti občine Videm-Krško, 2.600.000 din za nabavo avtomobila. Jamstvo izjavo za 10 milijonov dinarjev so dali tudi gradbenemu podjetju »Sava«, ki bo s tem denarjem kupilo potrebno mehanizacijo. Ra

Tudi v Loki so počastili obletnico Rdečega križa

Preteklo nedeljo je bila svečanost ob stoletnici organizacije Rdečega križa v Loki. Na svečanosti je govoril tov. Skočir, ki je spregovoril nekaj besed o lepih uspehih organizacije v Loki. Povedal je, da so v zadnjem času priredili že tri tečaje za zdravstveno vzgojo, prvo pomoč in nego bolnika, zbrali kar 120 prostovoljnih krvodajalcev in s pomočjo okrajnega odbora bivšega okraja Novo mesto pomagali pri izgraditvi vodovoda v Celovniku in Radežu. Izročili so tudi tri omarice za prvo pomoč vsem Celovnik, Zirovnica in Radež (izdelal jih je brezplačno tov. Slavko Hočvar) s pomočjo Trgovske podjetja Sevnica, Kmetijske zadruge Sevnica — obrat Loka in Zdravstvenega doma

V vsako hišo DOLENJSKI LISTI

SEVNICA: še več stikov z volivci!

Pred dnevi smo se obrnili na tovariša Jožeta Kneza, predsednika občinske skupščine v Sevnici, da bi nam odgovoril na nekaj trenutno najzanimivejših vprašanj iz te občine. Vemo, da so v sevniki občini na zadnjih volitvah dosegli najboljše volilne uspehe na področju bivšega okraja, pa nas je zanimalo, kje so vzroki za tako visok odstotek volilne udeležbe. O nekaterih problemih sevnike občine smo zadnje čase sicer že večkrat pisali, nova občinska skupščina pa se je medtem že lotila njihovega uresničevanja.

Tovariš predsednik, kaj je po vašem mnenju vzrok za tako visok odstotek udeležbe volivcev v sevniki občini pri zadnjih volitvah?

Izid volitev v zbor občinske skupščine s 94,4 odst. udeležbe in v republiški zbor s 95,4 odst. udeležbe je nedvomno dokaz velike zavesti naših občanov in pravičnega dela političnega aktiva kot drugih činiteljev v občini. Morča je k visokemu odstotku udeležbe na volitvah največ pripomogla prav živahna dejavnost političnih in drugih organizacij v zadnjem letu; vse so si namreč prizadevale vzpostaviti čim tesnejše in pristnejše odnose z občani. Naša naloga je, da stika z volivci ne zgubimo, temveč ga moramo z različnimi oblikami čela samo še dopolnjevati.

Nova skupščina je medtem že začela delati; zanima nas, kako boste zagotovili dobro povezavo med delom bivšega ObLO Sevnica in novo občinsko skupščino?

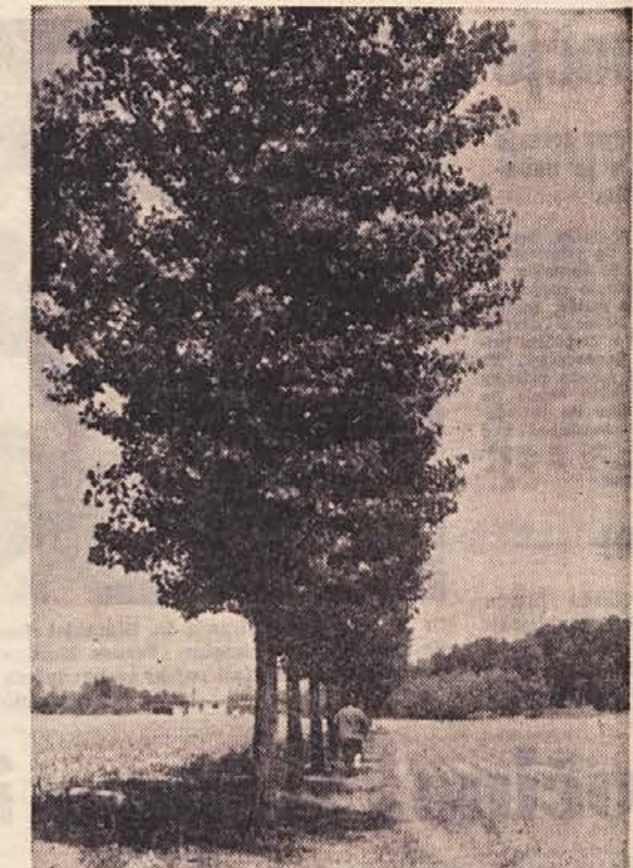
Na zadnji redni seji nove občinske skupščine je bilo izvoljenih 8 svetov, 20 komisij in 11 upravnih odborov skladov. V te organe je razen novih odbornikov izvoljenih tudi precej dosedanjih odbornikov kot drugih družbeno-političnih delavcev in gospodarstvenikov, ki so že doslej uspešno sodelovali. Od njih pričakujemo tudi v bodoče vsestransko plodno in živahno sodelovanje na vseh področjih družbeno-gospodarskega dela. Menim, da le s tako izjavo izražam njihovo osebno željo, ker želijo tudi v bodoče takšno sodelovanje.

Prav to pa želijo tudi novozvoljeni odborniki, katerim bodo bogate izkušnje dosedanjih odbornikov dober kapital za bodoče, še zahtevnejše naloge.

Izrabljajmo priložnost, da se vsem dosedanjim odbornikom v imenu nove občinske skupščine, družbeno-političnih organizacij ter v imenu občanov zahvalim za njihovo aktivno delo.

Kaj mislite, tovariš predsednik: ali vsi člani nove občinske skupščine poznajo osnove družbenega plana občine in njen nadaljnji razvoj?

O družbenem planu in proračunu občine smo razpravljali na zborih občanov, preden je bil sprejet. Nedvomno so tu sodelovali tudi sedanji odborniki in se tako seznanili z osnovami občinskega družbenega plana. Razen tega nameravam v najkrajšem času dati vsakemu novemu odborniku družbeni plan občine s priporočilom, naj ga čbno prouči in se tako spozna z osnovami družbenega plana občine in z njenim širšim nadaljnjim razvojem. Pripravili bomo tudi več

BREŽIŠKA RAZGLEDNICA: Takle je danes prvi poskusni nasad topole, ki so jo na Vrbinu, posestvu KGP Brežice, posadili pred 5 leti. Zdaj imajo debela hitro rastočih, zdravih dreves v višini moza že 80 cm v premeru...

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Mirko Cigrovski, delavec iz Zagreba, si je pri padcu z motopeda poškodoval desno roko; Justina Marj, gospodinja iz Poloma pri Kostanjevici, si je pri padcu poškodovala glavo in levo ključnico; Jože Bevc, upokojenec z Bizelskega si je pri padcu s kolesa poškodoval levi kolik; Joško Jurman, sin posestnika iz Mrtvic, si je pri padcu z voza poškodoval levo nogo; Rudolf Jesih, uslužbenec iz Zagreba, si je pri igranju nogometa poškodoval levo nogo;

Alojz Klemenčič, delavec iz Velike Doline, si je pri padcu poškodoval glavo; Franjo Močila, posestnik iz Radobovega, si je pri padcu s voza poškodoval glavo ter levo roko; Stevo Radič, vojak iz Cerklj, si je pri padcu z avta poškodoval glavo; Agat Vodopija, gospodinja iz Zaprešiča, si je pri padcu na cesti poškodovala desno nogo; Marjan Zorko, sin delavca iz Leskovca, si je pri skoku s kozoica poškodoval levo nogo; Marija Zupančič, upokojenka iz Klanjca, si je poškodovala levo nogo.

Dopisujte v DOLENJSKI LIST!

RAZPIS ŠTIPENDIJ KMETIJSKA ZADRUGA VIDEM-KRŠKO
razpisuje po čl. 7 in 25 temeljnega zakona o štipendijah za šolsko leto 1963-64

15 ŠTIPENDIJ
za dvoletno poklicno sadjarsko šolo v Krškem

Štipendije bodo podeljene v višini sredstev, ki jih bodo prejeli organi delavskega upravljanja. Prošnje za podelitev štipendije naj pošljejo zainteresirani Kmetijski zadrugi Videm-Krško do 30. julija 1963. — Prošnji priložite prepis zadnjega šolskega spravečala o dovršenem osemletki in potrdilo o premoženjskem stanju.

krajših seminarjev, kjer se bodo odborniki seznanili z nalogami nove občinske skupščine in z vsemi vprašanji, ki so pred našo občino.

Katerih konkretnih nalog se bo vaša občinska skupščina najprej lotila?

Narodni dohodek ni edini, je pa eden izmed glavnih pokazateljev materialne osnove občine; kaže nam tudi možnosti za sodelovanje pri investiranju v nadaljnji razvoj proizvodnih sredstev. Doseženi narodni dohodek na prebivalca je znašal lani 184.000 dinarjev, kar je pod okrajnim in republiškim povprečjem v SRS, to pa kaže, da bo morala skupščina hitro ukrepati, da bi industrijo in ostalo gospodarstvo učinkovito razvijali. Skupščina bo morala posvečati skrb razvoju vseh dejavnosti, predvsem pa kmetijstvu in gozdarstvu, posebno družbenemu sektorju. Kljub temu da je že prejšnji ljudski odbor sprejel odlog o progresivni davčni osnovi za nižinske in višinske predele našega področja, menim, da bomo morali takšno davčno politiko še nadaljevati.

Tudi razvoj turizma in spomeniškega varstva bo morala naša skupščina posvetiti precej skrbi. Če bo uspela restavracija Lutrove kleti pod znamenitim sevnikiškim gradom, bo to nedvomno pripomoglo k razvoju turizma v Sevnici. Seveda je osnovni pogoj za razširitev turizma ureditev glavnih cest. Izrabljajmo priložnost, da ponovno opozorimo okrajne in republiške činitelje, naj se odločijo čimprej za že tolikokrat obljubljeno rekonstrukcijo ceste Rimske Toplice—Krško. S tem bi dobila tudi Sevnica ugodnejšo povezavo z drugimi kraji.

Posebno pereč problem, ki ne spada samo v pristojnost občinske skupščine, a tare pristojne organe in občane že vrsto let, je vprašanje mostu čez Savo. Zahteva po novem mostu je najbolj upravičena, saj je v bodoče sploh nemogoče govoriti o načrtu gradnje industrije in stanovanj, če v najkrajšem času ne bo rešeno vprašanje mostu čez Savo v Sevnici.

S tem sem skušal našteti le nekaj prvenstvenih nalog, ki jih bo morala rešiti občinska skupščina s pomočjo drugih družbeno-političnih činiteljev izven občine. Ponovno poudarjam, da stojte pred občinsko skupščino številne in zahtevne naloge; od nas vseh bodo zahtevale mnogo naporov, predvsem pa bomo morali pametno ocenjevati vrste

OBČANI, NE TAKO!

V parku pod Gričkom v Črnomlju raste vrsta lepih lip, ki so pravkar najlepše cvetele. Tedaj pa se je nanje usula množica obiralcev lipovega cvetja, ki so pri obiranju začeli lomiti vejice in veje, da se je park spreminjal v pravo vaško gmajno. Lipe so izgubile lepoto in na tleh je bilo vse nastlano. Mnogi občani že dolgo pripominjajo, da bi morali zadolžiti človeka, ki bi skrbel za varstvo parkov v mestu, da bi ohranili lepo podobo teh nasadov.

„Hočemo prelomnico v delu!“

Zdi se, da bodo te besede (zahteve), ki jih je na petkovi seji občinske skupščine v Trebnjem izrekel neki odbornik, odslej osnovno načelo pri vseh obravnavah. To je toliko bolj pomembno, ker si s tem skupščina oblikuje svoj delovni načrt, upoštevajoč vsa pozitivna načela, ki naj odpro poti k uspehom. Ze na prvi delovni seji pa je bilo čutili, da so odborniki pripravljene uspehe doseči na tak način: da bodo o stvareh razpravljali le ob doslednem poznavanju problemov, ukrepali hitro in zaostri odgovornost zaradi neizpolnjevanja ali slabega izpolnjevanja nalog.

Dnevni red petkove seje je obsegal okrog 16 točk, vendar so polovico časa (skoraj štiri ure) porabili za razpravo o predlogu za odlok o občinski dokladi na dohodke od kmetijstva, samostojnih poklicev, premoženja in zgradb, spreminjalni odlok o občinskem proračunu in za obravnavo o ureditvi zdravstva.

Odborniki so najprej razpravljali o novi lestvici za občinsko doklado, vendar pa so jo sprejeli le pogojno, ker mora posebna odborniška komisija popraviti razvrstitve v razrede vasi, ki bodo po novi lestvici plačevale doklado od dohodkov iz kmetijstva. Nadalje so ugotovili, da je trebansko občina med zadnjimi v Jugoslaviji glede zdravstvenih storitev in zdravstvenih zmožljivosti. Dodali so, da je treba čimprej najeti posejilo za gradnjo zdravstvene postaje na Mirni in zdravstvenega doma v Trebnjem. Skupna vrednost teh investicijskih kreditov naj bi znašala okrog 110 milijonov dinarjev. Zatem so se ustavljali pri drugih problemih. Ponovno so načeli vprašanje rekonstrukcije ceste Trebnje—Mokronog, ki bi

1. julija je bila v Črnomlju skupna seja obeh zborov občinske skupščine. Odborniki so v glavnem razpravljali o realizaciji družbenega plana in občinskega proračuna za prvih pet mesecev, o predlogu za sestavo sedemletnega plana gospodarstva in družbenega razvoja občine ter o nekaterih pomembnih gospodarskih vprašanjih.

V občini so uresničili letni plan za leto 1963 v prvih petih mesecih v industriji s 35,1 odst., v obrti s 36,5 odst., v trgovini s 36 odst., gradbeništvu s 30,8 odst. in v go-

stinstvu s 37,6 odst. Skupno so dosegli v gospodarstvu 36,5 odst. plana. Med podjetji je dosegel največji uspeh obrtni servis v Semiču (109,8%), slede pa mu »Novost«, obrat v Črnomlju, s 57,1%, »Liča« z 48,7 odst., »Iskra« (Semič) z 48,5 odst. in drugi. Slabše pa so izpolnili planirano proizvodnjo v Komunalni upravi (24,4 odst.), Opekarni Kanjarica (26,5 odst.) in Belsadu (28,5 odst.). Podatki, ki so prikazani s plačano realizacijo, so pri nekaterih podjetjih, ki nimajo prodanega blaga, znatno višji. V raz-

odločili, da bodo o vprašanju ponovno razpravljali. Tudi vprašanja kmetijstva odborniki ne bodo reševali z zatisnjenim očesom. Kmetijstvo je poglavitna panoga trebanjskega gospodarstva, zato mu je treba dati vso podporo. Odborniki so sklenili, da ne bodo oklevali, kadar bo šlo za garancije za investicijske kredite v to panogo, zlasti v nadaljnje jačanje družbenega sektorja.

Na dnevnem redu je bilo še več drugih vprašanj, ki so jih odborniki reševali s premislekom in s čutom odgovornosti. Za začetek je skupščina zelo dobro prišla do načina, kako biti najbolj konkretni in dosledni, čeprav je za to na petkovi seji porabila malo več časa.

Spomenik bratstva in enotnosti

Več kot šesto ljudi se je v nedeljo popoldne zbralo v Adlešičih, da prisostvujejo spominski svečanosti, na katero so se dolgo pripravljali: odkritju grobnice in spomenika padlim slovenskim in hrvaškim partizanom. Prišli so z obeh strani Kolpe, med njimi tudi predstavniki občin Ozaljški, Duga Resa, Karlovac in Črnomelj, ki so skupno financirale gradnjo grobnice in spomenika v Adlešičih.

V imenu domačinov je vse pozdravil šef krajevnega ura-

pravi o vzrokih slabih uspehov so poudarili, da podjetja še vedno ne plačujejo delavcev po učinku. Večina podjetij tudi še nima izdelanih programov za kadre.

Za izboljšanje proizvodnje

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

v drugem polletju je skupščina sprejela sklep, da naj komisija za družbeni načrt prouči vzroke za slabe uspehe in predlaga smernice za rešitev tega problema. Na seji so odborniki tudi poudarili, da bi bilo zelo potrebno ustanoviti v Črnomlju šiviljsko delavnico, ker bi lahko zadovoljila potrebe občanov, ki so sedaj odvisni od mnogih šušmarjev v tej stroki.

Ob razpravi o realizaciji proračuna občine do konca maja so ugotovili, da so dosegli v tem obdobju 39 odstotkov plana.

Jože Škof

Imenovanja v Trebnjem

Za novega upravnika Kovinskega podjetja v Trebnjem je občinska skupščina imenovala Staneta Velikonjo. Hkrati je razrešila upravnika zdravstvenega doma v Trebnjem dr. Jožeta Pavlina in imenovala dr. Petra Maležiča za novega upravnika tega doma.

»SEMIŠKA OHČET« nas vabi pod lipo!

V počastitev dneva vstaje bo v Semiču več prireditev. Dne 20. julija zvečer bo v kino dvorani ustni časopis, ki ga bodo priredili novinarji Ljubljanskega dnevnika. V nedeljo zjutraj se bo nad 200 vozil, ki spadajo v avto-moto sekcijo Semič, udeležilo vožnje mimo Dajčbirta v Črnomelj in skozi Gradac nazaj do Semiča.

Isti dan popoldne bo v Gorencih pod 600 let staro lipo izvedena »Semiška ohcet«, star belokranjski običaj, ki ga bodo izvajali člani folklorne skupine »Jože Mihelčič« iz Semiča. Sodelovali bodo tudi folkloristi iz Adlešič in tamburiza iz Metlike.

Program bo snemala radiotelevizija Ljubljana, verjetno pa bodo »Semiško ohcet« posneli tudi za filmski tednik.

Zaradi navedenih zanimivih prireditev bo v nedeljo, 21. julija, peljal posebni motorni vlak iz Ljubljane do Metlike, kjer si bodo turisti lahko ogledali belokranjski muzej in se v Kolpi prijetno ohladili; po 14. uri bo vlak prišel v Semič, kjer bodo prireditev, zvečer pa se bo vračal v Ljubljano. Prav bi bilo, če bi posebni vlaki v Belo krajino postali stalni. Turistični biro JZ iz Ljubljane bo oskrbel cenen prevoz, saj stane vožnja do Metlike in nazaj le okoli 600 din. Turistična društva bi lahko v zvezi s tem našla pomembno torišče dela.

Posebni motorni vlak bo odpeljal iz Ljubljane ob 6. uri zjutraj in bo ob devetih v Metliki, ob pol dveh pa bo odpeljal iz Metlike v Semič. Ob 21. uri se bo posebni vlak vrnil v Ljubljano, kamor bo prispel pred 24. uro.

F. D.

Pogled na del udeležencev proslave ob odkritju spomenika v Adlešičih

vice. Šestindeset domačinov je padlo v boju ali izgubilo življenje v internaciji in zaporih, tri sovražne akcije niso ukrotile upornega duha tega prebivalstva, ki je tudi danes prav tako zavedno kot takrat. Tik pred osvoboditvijo, to je 22. marca 1945, se je fašistična drhal poslednjč zdvijala nad temi

kraji, ko je bilo 7 vasi do kraja požganih in uničenih.

Predsednik takratnega karlovskega okrožja, ki je imelo del časa sedež v Adlešičih, kjer je bila tudi komanda karlovskega vojnega področja, tovariš Marko Bolović iz Karlovca, je prav tako naglasil enotnost ljudstva na obeh straneh Kolpe v minuli vojni ter izrekel priznanje prebivalcem Adlešičev in okolice za njihov delež v NOB. Tovariš Bolović je tudi odkril spomenik.

Za kulturni spored pri spominskem slavlju so poskrbeli pionirji osnovne šole Adlešiči, domači tamburaški zbor ter pevci. Slavnostnemu delu proslave je sledilo tovariško srečanje borcev, aktivistov in prebivalcev iz vsega področja, ki ga Kolpa ne loči, temveč povezuje.

Pestro na taborjenju

180 obveznikov predvojske vzgoje iz trebanjske občine (letniki 1945 in 1946) je 7. julija prenehalo taboriti v Vel. Gabru. Življenje na taborjenju je bilo dokaj pestro. Med drugim so imeli mladinci predavanja (gospodarstvo, politika itd.), pa tudi razgibano športno življenje. Ob dnevu borca so se pomerili tudi v odbojki z eno izmed občinskih ekip.

Zaključek na Debencu

Mokronoški gozdni obrat brežiškega podjetja KGP je imel 3. julija na Debencu proslavo v počastitev dneva borca. Razen tega so slavili pomemben uspeh, saj so izpolnili letošnji plan oddaje hlodovine. Proslavo, po kateri je bila prosta zabava, so se udeležili tudi vsi zaposleni pri mokronoškem obratu, predstavniki KGP iz Brežic in drugi.

TREBANJSKE NOVICE

ljavca, so menili na seji. Tako pa bo tudi odpadla meja med delom gozdov, ki pripadajo brežiškemu gozdarskemu območju, in delom, ki pripadajo novomeškemu območju. Seveda bi stvar z ne dovolj proučenim posegom lahko še bolj zakomplicirali, zato so se

kmetijstvu svojevrsten razvoj. Zelo ustrezne pogoje imamo predvsem za sadjarstvo in živinorejo. Kmetijska področja pa so zelo razdrobljena in je zato družbena proizvodnja precej otežkočena, kolikor pa jo imamo, so njene ekonomske cene znatno večje kot pri zasebnih proizvajalcih, zato je zelo važno, da bomo pravilno razmejili interesna področja in tam, kjer je to potrebno, organizirali močno pogodbeno sodelovanje z zasebnimi kmetovalci. Treba jim bo nuditi strokovno pomoč in morda tudi usluge pri delu. Tako bomo dobili na trg več cenejših kmetijskih pridelkov kot doslej.

V čem, sodite, je občina v preteklih letih dosegla največji uspeh in kje zaostajate za drugimi občinami?

Nedvomno smo dosegli največji uspeh na področju gozdarstva v družbenem sektorju, ki že ima vodilno vlogo. Zadovoljni smo tudi z novo zdravstveno postajo v Krmelju in z novo šolo v Sentjanžu. Čeprav imamo ugodne podnebne in zemljepisne pogoje, pa vendarle v turizmu zaostajamo za drugimi občinami. Predvsem so tega krive slabe možnosti za prevoz, manjka pa tudi prostorov za

prenočevanje. V industriji sem težave pravkar našel.

Kakšen je položaj družbenih služb v vaši občini? Marsikje so imele doslej zelo pičila sredstva za tak svoj razvoj, kot je nujno potreben.

Res je, da za dejavnost družbenih služb, zlasti za šolstvo in kulturo, ni bilo na voljo dovolj družbene pomoči, zlasti pa ne denarja. Sredstva, ki so bila na razpolago, je ljudski odbor predvsem usmerjal v gospodarstvo, za nova industrijska podjetja ali pa za njihovo obnovo. Zato je še vedno problem šolskih zgradb v Sevnici, na Primožu in na Telčah, pa tudi drugod s šolskimi zgradbami ni veliko boljše, saj so bile razen šole v Sentjanžu vse stavbe postavljene že v prejšnjem stoletju. Letos smo vendarle začeli zidati novo šolo v Sevnici, ki bo imela 15 učilnic s stranskimi prostori in telovadnico, veljala pa bo kakih 250 milijonov dinarjev. Sredstva za gradnjo so le deloma zagotovljena.

Podobne težave so tudi pri zdravstvenih ustanovah. Zdravstveni dom v Sevnici in sevniška lekarna imata premajhne prostore, in kmalu bo treba zidati nov zdravstveni dom z vsemi ambulantami in

dispanzerji ter nove prostore za lekarno. Zdravstvena služba je dobro organizirana, čeprav ji deloma še manjka nekaj kadrov.

Iz leta v leto porabimo več sredstev za socialne podpore ljudem, ki nimajo dovolj denarja za preživljanje. Podpore pa so razmeroma nizke in bi jih morali povečati. Znanj so tudi izdatki za zdravljenje tistih občanov, ki niso zdravstveno zavarovani in sami nimajo sredstev za zdravljenje. Posebno skrb bo treba posvetiti tudi ostarelim kmetom brez svojcev, ki zaradi starosti in bolezni ne morejo več delati na zemlji.

V občini dela mnogo žena v industriji, zato bo treba tudi otroške varstvene ustanove in delo gospodinjstkih servisov v Sevnici razširiti, v Krmelju pa na novo ustanoviti.

Kako daleč ste z osnutkom občinskega statuta?

Osnutek občinskega statuta je v razpravi že od letošnjega marca. Na zborih občanov so ljudje razpravljali o njegovih glavnih značilnostih in dali kar precej utemeljenih pripomb in predlogov. To bo treba upoštevati pri sestavi končnega osnutka, ki ga nameravamo predložiti skupščini

Prve odgovorne naloge nove skupščine

V petek, 5. julija, so se sestali odborniki občinske skupščine Novo mesto na 2. seji obeh zborov. Na začetku so podali nekateri odborniki, ki jih ni bilo na prvi seji, svečano izjavo. V prvi točki dnevnega reda je prečital predsednik komisije za volitve in imenovanja Jože Gosenica predlog za imenovanje članov komisije za prošnje in pritožbe in dveh mandatno imunitetnih komisij obeh zborov. Odborniki so nato še izvolili člane 12 svetov občinske skupščine, 18. upravnih komisij in 10 upravnih odborov. V svete, komisije in upravne odbore so imenovali nad 300 odbornikov in drugih občanov, da bo sodelovanje v teh organih resnično množično.

Po imenovanjih je podpredsednik občinske skupščine Andrej Grča dal krajše poročilo o aktualnih gospodarskih problemih na področju občine Novo mesto. Povedal je, da smo zaradi še neizgrajene materialne osnove občine odvisni pri nadaljnjem razvoju od najemanja posojil.

Dela pri gradnji tovarne ravnega stekla v Novem mestu se odvijajo po investicijskem programu, čeprav se je odobrena predračunska vsota investicije povečala od 1693 milijonov dinarjev na 2160 milijonov. Taka podražitev je predvsem posledica osvojitve drugega sistema tehnološkega procesa. Ker ni bilo na razpolago deviznih sredstev za nabavo strojev sistema »Pittsburg« z Zahoda, se je morala tovarna preusmeriti na poljski sistem »Fureco«. S to preusmeritvijo pa je pristo zaradi večje obširnosti sistema do povečanja predvidenih zemljskih del, vendar bo tovarna verjetno začela delati oktobra 1964.

Gradnja novega obrata podjetja Novoles v Straži za drobnopolištvu potekajo po predvidenem načrtu. Tja bodo predvidoma do 15. septembra izselili strojni park, površina obdelava pa bo začasno še ostala v Novem mestu. Gradnja novega obrata pa bo omogočala preusmeritev proizvodnje na glasbene skrinje, ohlajala za televizorje in podobno.

Podpredsednik OBS je tudi poudaril, da so se osebni dohodki v industriji perila »La-bod« povečali za 13,4 odstotka,

kar je upravičeno glede na nizke osebne dohodke v letu 1962. Največji problem pa predstavljajo v Labodu pretesni poslovnih prostorov, kar vpliva na storilnost in stroške. Možna rešitev je predvsem izselitev v obrat Novolesa v Novem mestu, kar pa je se odvisno od materialnih pogojev, ki jih bo postavil Novoles.

Kmetijski zavod v Novem mestu se bo glede na zmanjšan obseg področja »organiziral« in se priključil Kmetijskemu zavodu v Ljubljani. V Novem mestu bo ostala le poslovna enota za hmeljarstvo, selekcijo, prašičerejo in osemmenjalni center.

Skrorni in zelo tesni prostori IMV Novo mesto zahtevajo preselitve na novo, že predvideno lokacijo v Bršljinu. Selitev za zdaj seveda še ni možna. Sklenjena pa je pogodba IMV s KGPK Novo mesto o izselitvi mlekarne iz sedanjih prostorov in zgraditev nove mlekarne, ker sedanja lokacija ne ustreza zahtevam in pogojem mlekarne industrije. O tem teko še posebni razgovori med prizadeti.

Vedno večji razvoj turizma zahteva razširitev zmogljivosti pri hotelu »Grad Otočec«. Čeprav so bile z izgradnjo hotela povečane nastanitvene zmogljivosti, niso bili zgrajeni novi restavracijski prostori. Zato so se odločili za novo gradnjo restavracije v neposredni bližini motela, ki bo imela 292 sedežev v zaprtem prostoru in 200 sedežev na terasi. Zaradi večjega obiska domačih in inozemskih gostov v Dolenjskih Toplicah so izdelali program rekonstrukcije zdravilišča, s katerim naj bi povečali nastanitvene in prehranske zmogljivosti, zmogljivosti notranjih bazenov in zunanega bazena in uredili terapevtske prostore. S tem bi tudi izboljšali pogoje za sprejem inozemskih gostov. Zato bo treba nadzirati in modernizirati kopalniški in zdraviliški dom, zgraditi nov zvezni trakt in dopolnilne objekte v zunanem termalnem kopalnišču.

Že v začetku leta 1961 je bil sprejet načrt o graditvi nove bolnice v Novem mestu, s katero bi Dolenjska pridobila okoli 500 novih postelj in vse ostale prepotrebne objekte in prostore. Zgrajena naj bi bila v štirih etapah, s tem da bi v prvi etapi zgradili kirurški oddelek s 138 posteljami in otroški oddelek s 63 posteljami. Sklad za zgraditev novomeške in brežiške bolnice je bil ustanovljen v bivšem okraju v Novem mestu. Ker pa se bo-

do gradile bolnice v sedanjem ljubljanskem okraju še v Ljubljani, Trbovljah in Kočevju, je okrajna skupščina sprejela sklep, da se ustanovi pri OS poseben sklad za gradnjo novih bolnic. Vanj bi prispevale sredstva občinske skupščine glede na število prebivalcev in narodni dohodek. Iz sklada bi potem razdeljevali sredstva proporcionalno za gradnjo bolnišnic, s tem da bo za osrednjo bolnico v Ljubljani kot bodoči učni center prispevala precej sredstev tudi republika. Ker se je gradnja bolnice v Novem mestu podražila že v prvi etapi od predvidenih 700 milijonov na 771 milijonov, je občinska skupščina sprejela sklep, da prizna le tiste podražitve pri gradnji, ki so posledica podražitve dela v okviru potrjenih in odobrenih načrtov, vse ostale pa odkloni kot neupemeljene.

Odborniki so tudi potrdili odlok zaključnega računa družbenega investicijskega sklada občine Novo mesto za leto 1962 in odločbo o ustanovitvi srednje šole za zdravstvene delavce ambulantno-bolničarske smeri v Novem mestu, ker se bo uklinilo učni-

teljšče in jo potreba po takih zdravstvenih delavcih na področju Novega mesta, Trebnjega, Metlike in Crnomlja izredno velika. Sprejeli so tudi pravila o organizaciji in poslovanju občinskega sklada za kmetijstvo.

Potrdili so sklep delavskega sveta podjetja Opremales, Novo mesto, za razširitev predmeta poslovanja na dekoraterstvo, avtoličarstvo in izdelovanje prešitih odevi, sklepa delavskega sveta gostinskega podjetja hotela Kandija za opravljanje prevozov z osebnimi in tovornimi avtomobilom pa niso potrdili. Sprejeli so še sklepe premoženjsko pravnih zadev in poroštenih izjav za investicijska posojila zdravilišču Dolenjske toplice, Železnini iz Novega mesta in Kmetijski zadrugi Novo mesto.

Ob koncu so imenovali na podlagi razpisa za tajnika občinske skupščine diplomiranega jurista Franca Kuharja in imenovali veterinarske in tržne inšpektorje ter določili odbornike za sklepanje zakonskih zvez.

Janez Korošec

»V POGASTITEV LJUDSKE REVOLUCIJE« je vzdignana marmornata peterokraka zvezda na gasilskem domu v Podturnu in na njej imena padlih junakov, borcev NOB, ter žrtev fašističnega nasilja te zavedne doline

Junakov NOB ne bomo nikoli pozabili

Imenovanja občinske skupščine

Na zadnji seji občinske skupščine Novo mesto so imenovali člane 12 svetov, izvoljeni pa so bili tudi predsedniki posameznih svetov: svet za splošne in notranje zadeve bo vodil Zvone Suštaršič, svet za družbeni plan in finance Niko Križanec, svet za industrijo in obrt inž. Edo Tavčar, svet za kmetijstvo in gozdarstvo inž. Jože Petrič, svet za blagovni promet in turizem Zvone Pere, svet za urbanizem, gradbene, komunalne in stanovanjske zadeve inž. Drago Mišič, svet za prosveto in telesno vzgojo Ivan Brumat, svet za kulturo Nada Gostič, svet za zdravstvo dr. Milan Adamčič, svet za zdravilišča Tone Škerlj, svet za socialno varstvo in varstvo družine Marija Prah in svet za delo in delovna razmerja Jože Udovič. Odborniki so imenovali tudi člane 18 komisij in 10 upravnih odborov.

Prijetno popoldne na Kamnem vrhu

Čeprav ni kazalo, da bo popoldne najboljše vreme, se je na dan borca zbralo v Pugljevem vrtu na Kamnem vrhu pod Trško goro precej članov III. terena ZB NOV iz Novega mesta, kjer je odbor terena pripravil tovariško srečanje. Predsednik terena tov. Rohli je pozdravil vse člane, tajnik pa je spregovoril nekaj besed o pomenu praznika. Ko sta pionirja Jožek in Bredica recitirala dve pesmici iz NOB, je predsednik podelil 22 članom odlikovanja. Po slovesnosti je bila prijetna zabava, oglasila se je partizanska pesem, borci so obujali spomine, mladina se je igrala z žogo na travi in tudi za ples je bilo poskrbljeno. Dovolj je bilo dobre jedade in še boljše pijače s Trške gore. Udeleženci so se domemili, da se bodo dobili vsako leto na ta praznik v naravi in obujali spomine na velike dni NOB.

● **Predvidevajo**, da bo turistično gostinstvo Dalmacije povečalo devizni priliv od laniških 10 milijonov na 11,8 milijona dolarjev v letu 1963. Za zgraditev novih hotelov, kampinogov, restavracij in drugih komunalnih objektov so lani in letos v Dalmaciji porabili 5,2 milijarde dinarjev. V tej sezoni je komercialno gostinstvo pripravilo 12.000 ležišč.

RAZPIS DELOVNEGA MESTA

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnega razmerja podjetja

»KROJAČ« v Novem mestu

razpisuje delovno mesto računovodje

Pogoji: ekonomist s petletno prakso ali srednješolska izobrazba z desetletno prakso v računovodstvu. Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov podjetja.

Pismene ponudbe z navedbo šolske izobrazbe in dosedanje prakse pošljite do 31. julija 1963. Nastop službe je mogoč takoj ali po dogovoru.

Krojaško podjetje »KROJAČ«, Novo mesto

Proslave, ki jo je za letošnji dan borca priredila delavna krajevna organizacija Zveze borcev NOB v Podturnu pri Dolenjskih Toplicah, se je udeležilo nekaj nad 500 ljudi. Proslavo je začel Lojze Murn, o deležu Podturnsko-Poljanske doline v letih naše revolucije pa je govoril predsednik organizacije Jože Poglajen. V zgoščenih besedah je opisal složnost prebivalcev te lepe doline pod Rogom, v kateri skoraj ni bilo hiše, ki ne bi sodelovala v letih upora proti okupatorju in njegovim sodelavcem. Kot en moč se je zavedna dolina odzvala klicu naše Partije že leta 1941, potem pa so njeni prebivalci do konca vojne nudili borcem pomoč v hrani, obleki in drugem. Ze maja 1942 se je večja skupina borcev iz te doline priključila partizanom na Rogu, okupatorji pa so odpeljali v zapore prve aktiviste. Italijani niso zaman imenovali Podturna »mala Rusija«.

Po roški ofenzivi so Italijani odpeljali v razna taborišča 40 prebivalcev; 12 jih je umrlo v tujini, 6 pa po vojni zaradi posledic internacije. Po kapitulaciji Italije so prebivalci doline še bolj pomagali partizanom. Tu je nastala tudi VDV brigada, delala pa so tudi druge partizanske enote, etapne kuhinje od Podhoste do Starih Zag, v Poljanah je bil štab VII. korpusa, v Občah pa relejna postaja in razne delavnice. Od tod so vodila pota partizanov v Stare Zage vse do Ormošnjic, aktivisti te doline pa so vzdrževali stalne zveze z glavnim štabom in izvršnim odborom OF na Bazi 20, s partizanskimi bolnišnicami in z drugimi enotami. Velik je

bil delež žena in deklet te doline, pa tudi mladina je častno pomagala svoji ljudski vojski. Za svobodo je dala ta zavedna dolina 38 svojih prebivalcev.

Njihova imena so vklesali na veliko marmornato ploščo v obliki peterokrake zvezde, ki so jo izdelali po zamisli Jožeta Zamljena-Drečeta. Ko je tovariš Poglajen ploščo odkril, so jo izročili v varstvo predsedniku občinske skupščine tovarišu Sergeju Thorževskemu; ta je ob prevzemu novega spomenika dejal, da ljudstvo ne bo nikdar pozabo-

V večni spomin padlim

Na razpotju ob cesti v Hinje so v živo skalo vsekali grobnico ter vanjo prenasi posmrtno ostanke več kot 50 padlih partizanov in žrtev fašističnega nasilja, doma iz raznih krajev naše domovine. Na tej kraški zemlji so izkavavali v zagrizeni borbi s fašističnimi sovražniki raznih branž v drugi svetovni vojni, ki je bila še zlasti na področju Suhe krajine krvava.

Tudi spomenik ob grobnici stoji na ggl skali. Oboje so odkrili na dan borcev, 4. julija. Na spominski slavnosti se je zbralo nekaj sto ljudi, domačinov, predstavnikov raznih organizacij in svojcev padlih partizanov ter žrtev fašističnega nasilja.

Lepi uspehi zadruga v Dol. Toplicah

S košnjo številnih travnikov in košenic je kmetijska zadruga v Dolenjskih toplicah že spravila velike količine sena pod streho, nekaj krme pa so tudi stlrali. Zelo velik je tudi pridelek zgodnjega krompirja, saj so ga pridelali okoli 100.000 kg in ga prodajajo tudi na novomeškem trgu. Posadili so tudi več vrst dobrega pornega krompirja, ki bo verjetno tudi dobro obrodil. Ječmen so že začeli žeti, dober pa bo tudi pridelek rži. Zaradi dolge in ostre zime bo letos slabše obrodila le pšenica. Ker ima zadruga težave s skladiščanjem, bodo dogradili pri hmeljski sušilnici v Jurki vasi skladišče za vse vrste poljskih pridelkov. V zadrugi predvidevajo, da bodo imeli letos za okoli 90 milijonov proizvodnje. D. G.

»... Spomenik odkrivamo v večni spomin padlim junakom in v opomin vsem tistim izdajalcem, ki bi se še kdaj obrnili proti svojemu ljudstvu in njegovi svobodi.« je med drugim naglasil v govoru pred spomenikom član okrajnega komiteja ZKS tov. inž. Jože Legan.

Domačin Jože Rojc je zatem odkril spomenik in ga izročil v varstvo predstavniku občine, potem pa so predstavniki organizacij in svojci padlih obložili spomenik z venci in cvetjem. Pred spomenikom so se nato zvrstili pionirji osnovne šole Prevole in pod vodstvom učiteljev izvedli lep kulturni program, deležni velike pozornosti navzočih. Popoldne je bilo v Hinjah tudi tovariško srečanje borcev in aktivistov NOV ter njihovih svojcev. — Osnutek za spomenik je izdelal Jože Zamljen, član občinskega odbora ZB NOV.

Pametna odločitev staršev in otrok

Konec lanskega in predlanskega leta smo že pisali o težavah, ki nastajajo pri zaposlovanju otrok, ki so končali obvezno osemletno šolanje, pa niso dovršili osmega razreda. V preteklih letih se je sorazmerno majhno število takšnih otrok odločilo nadaljevati šolanje v osemletki do končanega osmega razreda. Letos je stanje v tem že veliko boljše; kar 208 takšnih otrok ali pretežno večina se je že odločila nadaljevati šolanje, dokler ne končajo osmega razreda.

Novomeška kronika

● **Kopalci, ki so si izbrali novo »kopalnišče«** na desnem bregu Krke pod »Kremenovo« pralnico, se vprašujejo oziroma na nasprotno stran, kjer so že poldruge leto razdrte kopalniške naprave. Zadeva z novim kopalniščem pa se noče in noče premakniti. Ali je s tem, ko opozarja napla na ograjenih prostorih, da je »Vstop na kopalnišče in kopanje prepovedan«, problem rešen?

● **Vsak mladinec ve**, da se je mladinska organizacija na zadnjem zveznem kongresu preimenovala v Zvezo mladine, le naračnik (izdelovalec?) plakata, ki vabi na mladinski ples vsako soboto na Loki, je očitno pozabil na to »formalnost« in namesto ZMS z velikimi narisal LMS. No, formalnost, ki pa le ni več samo formalnost, mar ne?

● **Trgovine v našem mestu** so za poletno sezono dobro preskrbljene z ustreznim blagom, kar je za razliko od prejšnjih let zelo razveseljivo. Kaže, da so trgovci naposled le prislunili željam potrošnikov.

● **Marijivi jamarji**, ki se zbirajo v svojem klubu v prostorih bivše okrajne Zdrugačne zveze, so naredili obsežen spored za nadaljnje raziskovanje kraških in drugih jam širom po Dolenjski. Pred kratkim so se spustili v neko zelo težavno brezno pri Semčju. Nedvomno so fantje, ki se zbirajo v okviru jamarskega društva, ena najbolj delavnih in samoniklih organizacij te vrste v okraju, če ne tudi v republici.

● **Prebivalci našega mesta** ob pogledu na oglasne deske in druga razglasna mesta zaskrbljeno sprašujejo, ali nemara ne bo treba ponovno iti na volitve... No, ko plakate vidijo boj od blizu, si oddahnejo.

hkrati pa godrnjaje ugotovljajo, da je pri nas »plakaterska služba« silno zanemarjena. Res: koliko časa in komu na čast še visijo takj in drugi plakati na javnih mestih naše metropole?

● **Ni bilo enkrat, ko smo silšali**, da je izložba »Elektrotehne« na Glavnem trgu skladišče mrtvih muh, prahu in podobne navlake, o tem pa smo se sami »prepričali«. Ali ne spada tudi isčenje izložb (zlasti sodobnih) k otepšavi našega mesta?

● **Nedeljski in praznični dnevi** so v našem mestu skoraj dolgočasni, saj navadno se prebivalci ob teh dneh, zlasti če so sončni, radi odpeljejo iz mesta, v naravo ali pa v druge kraje, ki so turistično čedanje bolj privlačni. Sele ob poznih večernih urah se mesto spet napolni.

● **Ižibanje prebivalstva**: rodile so: Nina Robič iz Novega mesta, Ulca Majde Silc 7 - dečka, Ema Penca iz Novega mesta, Mej vrti 5 - Marjano, Franciška Koplina iz Novega mesta, Kettejev drevored 46 - Matejo. — Poročila sta se: Oskar Veber, lesni tehnik, in Nada Domović, farmacevtka, oba iz Novega mesta, Nad mlina - vrstna hiša, - Umrla sta: Boris Klemenc, urar iz Novega mesta, Majde Silc, 31 let, in Simon Tepina, upokojenec iz Novega mesta, Kratika ulica, 63 let.

● **Cene na trgu**: borovnice 30 din, čebula 120 din, češnje 100 din, zelje 50 din, karfiola 150 din, kumare 130 din, solata 70 din, marelice 250 din, breskve 180 din, grah 60 din, pesa 80 din, krompir 50 din, solata 70 din, mleko 60 din, — Gospodinj'e so rekile, da je novomeški trg še vedno nezasišeno drag v primeri s koprskim, kjer prodajajo breskve po 80 din/kg, paradižnike pa po 50 din/kg...

Doslej daroval že 3750 ccm krvi

Bilo je pozimi 1946 leta, proti koncu mrzlega februarja. Petinštridesetletna žena je vsa živčna sedela v čakalnici Zavoda za transfuzijo krvi v glavnem mestu naše republike. Po naključju je prišel v čakalnicu tudi 22-letni študent filologije. »Ali vam lahko s čim pomagam?« je vprašal. »Ne moreš, sinko; vse sem že poskusila,« je zajecjala žena.

Vendar sta nadaljevala pogovor. Bila je to mati 18-letnega monterjskega delavca, ki se je bil prejšnji dan hudo ponesrečil pri delu. Njegovo življenje je bilo v nevarnosti. Mlado življenje. Mati je dobila večjo količino krvi od svojih najbližjih, vendar je bilo vse to še zmeraj premalo. Študent ni dolgo premišljal. Takoj je obiskal svoje kolege in kmalu ponesrečenemu monterju ni več manjkalo krvi. Tovariši so mu jo darovali. Njegovo življenje je bilo rešeno.

Naša zgodba se tukaj pravzaprav začne. Mlad študent ni mogel pozabiti te matere v čakalnici Zavoda za transfuzijo krvi. Poslej je malone redno prihajal v Zavod in nudil svojo pomoč. Od tistega 22. februarja 1946 pa do danes. Pogledali smo njegovo krvodajalsko knjižico, ki jo zmeraj ponosno nosi s seboj. V nji piše: odvzem krvi — šestnajstkrat, v skupni količini 3740 ccm. Res svojevrsten rekord! »Spoznal sem,« nam je dejal zadnjič, »kaj pomeni pomoč ponesrečenca. Ljudje smo in moramo si pomagati, posebno takrat, kadar je najhujše.« »Nameravate nepregoma vztrajati pri dajanju krvi?« so ga vprašali. »Za zdaj sem se namenil doseči 6000 ccm krvi — koliko jo ima človek v svojem telesu. Pa tudi kasneje jo bom dajal, dokler bom mogel.« Na koncu naj ga vam še predstavimo: to je

Aleksandar Dragič. Rojen v Beogradu, kjer tudi živi. Zdaj služi vojaški rok v Novem mestu. »Zadnjič sem daroval kri letos 29. maja, ko sem bil na dopustu v Beogradu,« nam je povedal. »Toda sedaj sem v takem okolju, kjer se tudi moji tovariši—vojaki ponajbolj s knjižicami prostovoljnih krvodajalcev. Vendar ne morem čakati na akcijo; ravno pred nekaj dnevi sem bral v »Dolenjskem listu«, da je tudi v Novem mestu zavod za transfuzijo. Kmalu se bom oglašil pri njih...«

EDO PEZZI

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 12. julija: Mohor
Sobota, 13. julija: Dan vstaje Crne gore
Nedelja, 14. julija: Frane
Ponedeljek, 15. julija: Vladimir
Torek, 16. julija: Dan tankistov JLA
Sreda, 17. julija: Aleš
Četrtek, 18. julija: Miroslav

ZAHVALE

Vsem, ki ste našega drugega moža, očka in brata
IGNACA VOVKA — NACETA iz Gor. Straže 78 spremlili na zadnji poti, darovali venca in cvetje ter sočustvovali z nami, se iskreno zahvaljujemo. Posebno zahvalo dolgujemo podjetju Avtopromet Gorjanci in drugim, ki so nudili pomoč pri prevozu pogreba. Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancom in prijateljem.
Zalujoci: žena Marija, sin Albin z družino, hčerka Marija z družino in bratje z družinami.

PREKLICI

Olga Ozimek iz Arčelice 1 preključem nesrešne vesti o Jožefi Kastelic iz Loga 1, da je ukradla nogavice. Zahvaljujemo se ji, da je odstopila od tožbe.
Terezija Marič iz Murske Sobotice, sedaj stanujoča v Ludwigsburgu 714, Nemčija, obžalujem in preključem izmišljene govornice o družini Saje, ki sem jih pisala v Belo krajino svoji tovarišici, saj nisem poznala ne Antona Sajeta, niti njegove družine, ki prav tako živi v Ludwigsburgu.
Najpriščneje se jim zahvaljujem, da so odstopili od tožbe zaradi razžaljenja časti. Nadalje naj oprostijo Sajetovi sorodniki, ki so bili v strahu in skrbeh v času klevetanja.
Preključem žaljive besede, ki sem jih govoril o Mariji Kobe s Pristave 26, Stopiče, za neresnične. Jože Jenič, Pristava 19, Stopiče.

Razpis delovnih mest

»NOVOLES«, lesni kombinat — Novo mesto želi stalno zaposliti večje število delovne sile

Podjetje nudi za razpisana delovna mesta primerna stanovanja, izkoriščanje letnega dopusta v svojih počitniških domovih ter plačo po tarifnem pravilniku podjetja.
V primeru, da se odločite za sodelovanje z našim podjetjem, pošljite prijavo ali pa se osebno zglasite pri kadrovsko-socialni službi v upravi podjetja do 20. julija 1963.
Ob vašem obisku v podjetju vam bomo rade volje dali vsa nadaljnja pojasnila.
Nastop službe je mogoč takoj.
»NOVOLES«, lesni kombinat
Novo mesto

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 4.05, 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.
PETEK, 12. JULIJA: 8.30 Od piana do big-banda — 9.25 Petkovo koncertno dopoldne z ansambliom Zagrebških solistov — 10.15 Plošča v ploščo — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.15 KN: inž. Milan Hafner: Proizvodnja in odkup mleka — 12.25 Domači napravi za prijetno opoldne — 13.30 Preludij, divertimento, in suita — 14.05 V paviljonu zabavne glasbe — 15.20 Harmonika in kitara — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Dragulj iz oper — 18.45 Iz naših kolektivov — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Zoltan Kodaly: Slike iz Matre — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.50 Literarni nohturno.
SOBOTA, 13. JULIJA: 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji — 9.10 Deset pianistov iz desetih dežel — 10.15 Dopoldanski ples — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.15 KN: inž. Mirko Leskošek: Nekaj sugestij iz razprav na mednarodnem kongresu v Ohridu — 12.25 Domači napravi za prijetno opoldne — 13.30 V paviljonu zabavne glasbe — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Isaac Albeniz: Iberia — simfonijna suita — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Grezo v kinu — 18.45 Novo v znanosti — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Po domače... — 22.15 Oddaja za naše izseljence.
NEDELJA, 14. JULIJA: 8.00 Mladinska radijska igra: Pevsko tek-

movanje zajcev na Goljavi — 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, I. del — 10.00 Še pomnite, tovariši... — 11.50 Melodije za dober tek — 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, II. del — 13.30 Za našo vas — 14.00 Koncert pri vas doma — 15.15 Zabavna glasba — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Stevilnim zvestim poslušalcem narodnih in domačih viž »Pod lipco zeleno...« — 23.05 Zaplešite v novi teden.
PONEDELJEK, 15. JULIJA: 8.05 Stare pesmi novega sveta — 8.55 Za mlade radovedneže — 9.25 Ponedeljkovo dopoldne ob narodni glasbi raznih narodov — 10.15 Iz solistične glasbe Matije Bravnčarja — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.15 KN: inž. Jernej Crnko: Potrjevanje sadnega sadilnega materiala — 12.25 Domači napravi za prijetno opoldne — 13.30 Plošča v ploščo — 14.05 Morda ste želeli to poslušati?... — 15.15 Zabavna glasba — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Glasbene uganke — 18.45 Na mednarodnih krizpotjih — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Černe melodije — 21.00 Skupni program JRT, studio Zagreb.
TOREK, 16. JULIJA: 8.35 Malo instrumentov, veliko glasbe — 9.10 Mojstri simfonije — 10.15 Napravi iz znanih operet — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.15 KN: inž. Gvido Fajdiga: Dognovanje in bremenitev, črednik v suhem polletju — 12.25 Domači napravi za prijetno opoldne — 13.30 Plošča v ploščo — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 V-

KINO
ski film »Tajni družabnik«, 16., 17. in 18. julija egiptanski film »Nepoznana žena«.
Semič: 14. julija ameriški film »Polkovnik in jaza«.
Sevnica: 13. in 14. julija ameriški film »Drevo za obešanje«.
Smarjeta: 14. julija jugoslovanski film »Akcija«.
Trebne: 13. in 14. julija ameriški film »Ulica Frederick 10«.

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATICNI URAD CRNOMELJ
V juniju ni bilo rojstev izven bolnišnice.
Porodili so se: Nikolaj Kure, mizar iz Avstralijske, in Julijana Kastelic, poljedelka iz Deskeve vasi; Martin Liseč, železničar iz Laz, in Ana Klepec, poljedelka iz Dragob.
Umrli so: Jože Jaskočič, kmet iz Cerkevšč, 59 let; Marija Weiss, užitarica iz Loke, 80 let; Ivanka Brezar, otrok iz Kanižarice, 6 mesecev.
MATICNI URAD METLIKA
Izven bolnišnice sta bila v juniju rojena 2 dečka.
Porodili so se: Jožef Lilič, poljedelec, in Kristina Jerman, poljedelka, oba iz Radovice; Anton Gričar, električar iz Brestanice, in Marija Zorn, strojna pletilja iz Metlike; Janjo Prevalšek, sobosilkar z Bleda, in Stefanija Pintar, šivilja iz Spodnjih Gorj pri Bledu; Josip Dumetič, predilec, in Martina Amrožič, predilka, oba iz Metlike; Jožef Novšač, tovarniški delavec iz Ljubljane, in Ana Petric, poljedelka iz Ravnac.
Umrli so: Karolina Koren, užitarica iz Metlike, 88 let; Marija Danjanovič, užitarica iz Drage, 79 let; Jože Prus, posestnik iz Krmačine, 69 let; Alojz Nemanic, posestnik iz Metlike, 68 let.
MATICNI URAD VIDEM-KRSKO
Izven bolnišnice ni bilo rojstev v juniju.
Porodili so se: Anton Rupar, goddarski tehnik iz Sevnice, in Frančiška Blas, uslužbenka iz Tržišča pri Sevnici; Janez Povhe, elektrovarilec iz Arta pri Studencu, in Hilda Božič, tovarniška delavka iz Srednjega Pijavškega; Marijan Skočaj, šofer iz Starega grada, in Ana Jarkovič, delavka iz Brečic; Stanislav Cerjak, zidar iz Gor. Lenarta, in Karolina Planinc, poljedelka iz Anovca; Franc Vintar, uslužbenec LM iz Ljubna ob Savi, in Marija Stopar, uslužbenka iz Dol. Boštanj; Stanislav Suhodolčan, pekovski pomočnik iz Smarja pri Sevnici; in Majda Salmič, uslužbenka iz Sevnice; Bruno Zeljko, kovinostrugar iz Vidma-Krškega, in Ivana Zidančič, uslužbenka iz Novega mesta.
Umrli so: Marko Planinc, železniški upokojenec iz Vrhnice, 74 let; Antonija Rodman, kmetovalka z Libne, 68 let; Alojz Gazdova, bolničar iz Novega mesta, 24 let; Marija Zvonar, dijakinja kmetijske šole iz Kremenca, 18 let; Marija Mikolavčič iz Vidma-Krškega, 69 let, je bila s sklepom okrajnega sodišča Videm-Krško proglašena za mrtvo.

MATICNI URAD NOVO MESTO
V času od 1. do 8. julija je bilo rojnih 13 dečkov in 17 deklic.
Porodili so se: Franc Longer, strojni ključavničar z Jesenic, in Ivana Roje, šivilja iz Zuzemberka; Anton Eršič, delavec iz Harije vasi, in Franciška Turk, poljedelka iz Sel pri Zajčjem vrhu;

torek na svidenje — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Koncert po željah poslušalcev — 18.10 Planinska oddaja: Odmevi z gora... — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Zabavni orkester Leroy Anderson — 20.20 Radijska igra: Claude Denys-Pierre Nivollet: Brutove počitnice — 22.15 Skupni program JRT, studio Zagreb.
SREDA, 17. JULIJA: 8.55 Otroške razglednice — 9.25 Popevke v sredo dopoldne — 10.30 Človek in zdravje — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.15 KN: inž. Jože Vengust: Novosti s področja obdelave zemlje z novosadskega sejma — 12.25 Domači napravi za prijetno opoldne — 13.30 Rossini, Bellini, Donizetti — 14.05 Plošča v ploščo — 15.15 Zabavna glasba — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Promenadni koncert — 18.45 Ljudski parlament — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Mali koncert zabavne glasbe — 21.05 Skupni program JRT, studio Ljubljana.
ČETRTEK, 18. JULIJA: 8.30 Portret v miniaturi — 9.10 Vesele počitnice — 9.35 Petindvajset minut ob glasbenem avtomatu — 10.15 Četrto dopoldnanski operni spored — 11.00 Pozor, nimaš prednosti! — 12.15 KN: dr. Drago Sabec: Edemska bolezen prasičev — 12.25 Domači napravi za prijetno opoldne — 13.30 Plošča v ploščo — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 V-

gerčar iz Dolnega Gričevja — Roziko, Rozalija Barbo iz Smarjskih Toplic — Francija, Marija Gorenc iz Bršlina — Mirka, Antonija Ivančič iz Oskoršnice — Matijo, Marija Medvešek iz Gornjega Leskovca — Marijo, Fani Antič iz Ranzirtega — Ančko, Fani Blažič iz Smarjskih Toplic — Jožico, Vida Tramat iz Dobruške vasi — Darjo, Marija Lakner iz Špearjer — Zlatka, Magda Skoporc iz Krmetje — Zlato, Veronika Pugalj iz Kužija — Mirka, Terezija Mulič iz Koroške vasi — Jožico, Zinka Hrovatič iz Skrjanč — Igorja, Marija Kirm iz Otočca — Alenko, Alojzija Pavlin iz Sajenic — Viljemino, Terezija Vrečko iz Dvora — Vladko, Marija Bevc iz Pijavje — Marijo, Marija Tekavčič iz Kočevja — Marijo, Terezija Blažič iz Velikih Brusnic — Draga, Milena Kraševac iz Gornje Lokvice — Mileno, Magda Nose iz Rumanje vasi — Miro, Pepca Mlakar iz Gorjnih Dol — Jožeta, Anica Kolenc iz Nemške vasi — deklico, Amalija Koršič iz Pristave — 2 dečka, Terezija Borše iz Smarjskih Toplic — deklico, Darinka Kraševac iz Malega Podljudna — deklico, Pepca Florjančič iz Dolnega Karteljevega — deklico.

KRONIKA + NESREČ
Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: Amalija Vindiš, delavka iz Zelen, si je na poravnalnem stroju poškodovala prste desne roke; Ana Spiler, posestnica iz Čardraž, je padla in si poškodovala desno koleno; Momčilo Vuković, delavec iz Knežje lipe, je padel s kolesa in si poškodoval desno koleno; Terezija Lab, sestro posestnika iz Korenitke, je pes ugriznil v levo nogo; Franc Blaznik, tesar iz Gornje Dobrave, je padel s kolesa in si poškodoval glavo in roke; Mileni Hren, družinski upokojenki iz Kočevja, je nekdo vrget žogo v glavo.

Iz novomeške porodnišnice
Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Rozalija Pun-

Svoje kvalitetne izdelke in usluge priporoča

KERAMIKA,

TOVARNA KERAMIČNIH IZDELKOV
NOVO MESTO

RAZPIS
za sprejem učencev v gostinsko šolo

SOLA IZOBRAŽUJE učence za poklic kuhar in natakar.
V SOLO BODO SPREJETI učenci: kot vajenci v gostinskih podjetjih na osnovi učne pogodbe, in kot redni učenci, prijavljeni na razpis.
SPREJEMNI POGOJI: končana 8-letna osnovna šola duševno in telesno zdravje, veselje do gostinskega poklica.
PROSNJI ZA VPIS je treba priložiti: zadnje šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo, rojstni list, kolek za 50 din.
NASLOV: Zavod za napredek gostinstva in gospodinjstva, Novo mesto, Društveni trg. 2.

TOVARNA PERILA
»LABOD«
NOVO MESTO
razpisuje delovni mesti:

a) MATERIALNEGA KNJIGOVODJE
b) SALDAKONISTA
Pogoj: srednješolska izobrazba ali srednja strokovna izobrazba, po možnosti z ustreznno prakso.
Nastop službe takoj, najpozneje 31. 8. 1963.
Ponudbe pošljite na upravo podjetja do 25. julija 1963.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Metlika, Novo mesto, Sevnica, Trebnje in Videm-Krško
UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnjak (glavni in odgovorni urednik), Rita Bačar, Miroslav Jakopeč, Drago Kastelic in Ivan Zoran
IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 20 din - Letna naročnina 900 din polletna 450 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1800 din - Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 806-11-808-9 - NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 8 - Poštni predal 85 - Telefon 21-227 - Rokopisov in fotografij ne vračamo - TISKA: Casopisno podjetje »DELO« v Ljubljani